

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

AMERICAN HOME

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovenians

No. 9 Vol. 93 (USPS 024100)

AMERIŠKA DOMOVINA, FEBRUARY 28, 1991

ISSN Number: 0164-680X

50¢

\$45,000 raised for flood victims

The Slovenian American Council (Slovenski Ameriški Svet) is pleased to announce the final total for the flood victims in Slovenia amounted to \$45,588.37.

The SAC wishes to express its thanks and gratitude to all the Catholic parishes, fraternal lodges, businesses, cultural organizations, and individuals for showing across the board support throughout the various Slovenian communities in the United States.

We also thank our breatheren Slovenian communities in Canada for also taking the initiative and raising approximately \$50,000 for the Catholic Relief Service in Slovenia, Karitas.

Therefore, almost \$100,000 has been raised through Karitas for the flood victims.

We thank the owners/publishers of *Ameriška Domovina*, James and Madeline Debevec, for their continued support of this work of mercy and informing the general public of the flooding in Slovenia.

Approximately \$220.00 was used for normal, dry expenses (stamps, envelopes, etc.). Therefore, for every \$1.00 raised 99.50¢ was used for direct support for the flood relief effort. All work was volunteered and all bank charges were absorbed by Ameritrust Company National Association (Ameritrust Bank), Lakeshore-264 branch in Euclid, Ohio.

Any concerns regarding proper spelling of names/donor amounts are to be requested and directed to the attention of the SAC treasurer.

We conclude this campaign on a positive note knowing that this work of mercy was successful not only in terms of funds raised but also in the spirit and magnitude of cooperation and support from so many. We say, hvala lepa stokrat (Thank you one hundred times).

Submitted by:

Stane J. Kuhar, Treasurer, SAC,
February 25, 1991

FINAL TOTAL
Weeks 12, 13 and 14

Mr./Mrs. Eva Putman, Pensacola, Fl. \$10
Sacred Heart (KSKJ) Lodge
No. 111, Barberton, OH \$50
Joseph/Mary Sprohar, Pittsburgh \$100
Donations from St. Mary Parish
Cleveland, O., (second collection)
Drago Androja (\$5)
Joseph/Molly Brodnick (\$25)
Mr./Mrs. Joe Jursic (\$20)
Mr./Mrs. Kovacic (\$60)
Druzina (Family) V. Lamovec . (\$100)

Mr./Mrs. Anton Lavrish Sr. . (\$100)
Agnes Leskovec (\$25)
Walter/Sophie Majer (\$50)
A. M. Mlinar (\$5)
John/Mary Petrič (\$25)
Mary Strancar (\$50)
Mr./Mrs. Robert Tuma (\$100)
Anonymous, Milwaukee \$200
St. Joseph Parish, Joliet, Ill. \$270
Druzina Jeretina (\$100)
Frank Gulf, Joliet (\$50)
Louise Šega, Joliet (\$20)
Franciscans, Joliet (\$100)
Mary Hrason, Penna. \$20
Anna T. Murvich, Calumet, Mich. \$10
E.J./Ann Greenwald, Cortland, OH \$10
St. Joseph Lodge 110, KSKJ,
Barberton, OH \$25
Slovenians in Osoyoos, British
Columbis, Canada
Anica/Tone Golobič (\$100)
John Župan (\$150)
Marija/Tone Štukelj (\$50)
Marija Štukelj (Snr.) (\$50)
Martin/Agnes Klemens (\$50)
Martin/Marija Plut (\$50)
Tony Želko (\$50)
Josephine Makše (\$50)
Katarina Kočen (\$50)
Joe Fatur (\$50)
Lois Dekleva (\$40)
Frank Skuhala (\$25)
Jana Van Eisinga (\$25)
(All Canadian dollars)
Osoyoos, B.C. total (in U.S. \$) 605.32
Nova Industries, Willoughby, O. \$100
David Ivanich, Joliet, Ill. \$100
American Slovenian Heritage
Club, Forest City, PA \$100
St. Joseph Parish,
Forest City, PA \$500
Leo and Mary Langerholc, Pittsburgh \$20
Josephine Voinovich, Bratenahl, O. \$25
Marie Koncar and Family, Euclid, O. \$100
St. Lawrence Parish, Cleveland \$700
Immaculate Conception of B.V., KSKJ
Lodge No. 89, Chicago \$50
Anonymous, Chicago \$50
Anonymous (from St. Vitus), Cleveland \$50
Total Weeks 12, 13, and 14 \$3,095.32
Total Weeks 1-thru-11 \$42,493.25
FINAL GRAND TOTAL \$45,588.57

Iz Clevelanda in okolice

Primorski večer razprodan—

To soboto zvečer se bodo v SND na St. Clairju zbrali člani in prijatelji Primorskega kluba na njih letnem »Primorskem večeru«. Takšnega odziva še nikoli niso doživeli, saj so vse vstopnice razprodane in bo navzočih več kot 500 gostov, med njimi dva avtobusa iz Toronta, eden pa iz Pittsburgha.

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo sv. Vida ima skupno sv. obhajilo to nedeljo, 3. marca, pri osmi sv. maši. Popoldan ob 1.30 bo pa sestanek v Slovenski sobi. Članice lepo vabljeni.

Občni zbor—

Občni zbor Baragovega Domase bo vršil v soboto, 9. marca, ob 6. uri zvečer v prostorih Doma na 6304 St. Clair Avenue. Vsi člani lepo vabljeni, da se občnega zbora udeležite.

Dodatno—

V Slomškov sklad k poročilu, objavljenemu 7. feb., dodajamo še \$5, ki jih je poklonila (drugič) ga. Katica Drew, in \$3 od gdč. Štefke Cigale. Za darova se Slomškov krožek lepo zahvali.

Krofi—

Oltarno društvo sv. Vida bo imelo prodajo krofov v soboto, 9. marca, od 8. ure dalje, v društveni sobi šolskega avditorija. Pridite in pokupite!

Članek o g. Melaherju—

Najnovejša številka ljubljanskega *Nedeljskega dnevnika* (24. feb.) objavi članek izpod peresa Neve Miklavčič-Predan z naslovom »Samosvoja pot generala Zmagoslava«. Članek, ki ga spremljata dve sliki, je o znanem g. Jožetu Melaherju, ki je vodil četnike na Štajerskem, sicer pa živi od prihoda v Ameriko tu v Clevelandu. Prihodnji teden bomo objavili lepo zahvalo g. Melaherju vsem, ki so se ga spomnili zadnje mesece v času njegove bolezni. Pri tiskarni Ameriške Domovine, kjer zelo pogrešamo vsakdanja srečanja in pomenke z njim, želimo g. Melaherju vse najboljše.

»Moč uniforme«—

Dramatsko društvo Liliya vas vabi, da si rezervirate nedeljo popoldne, 17. marca, za burko v treh dejanjih »Moč uniforme«, ki jo bodo Lilijini igralci in igralka uprizorili v Slovenskem domu na Holmes Avenue, začenši ob 3.30 pop. Liliya je zadnje še poslujočo dramatsko društvo v naši sicer še številčni clevelandski skupnosti.

Ribje večerje—

Vsak petek v postu ste vabljeni med 4. in 7. zv. na pečene ribe v svetovidsko dvorano.

DNIJ zajtrk to nedeljo—

To nedeljo med 8.30 zjutraj in 1.30 popoldne ste vabljeni na letni zajtrk DNIJ pri Sv. Vidu. Cena zajtrku za odrasle je \$4.50, je pa obilen, postrežba je pa vedno hitra in prijazna. Torej pridite!

Članski sestanek—

Liliya ima članski sestanek ta ponedeljek, 4. marca, ob 8. uri zvečer, v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

Nova odbornika—

Na nedavnih volitvah novega odbora za Slovensko izseljensko matico, sta bili dve mesti dodeljeni za člana, živeča v ZDA. Na volitvah sta bila izvoljena gdč. Florence Unetich, predsednica Progresivnih Slovenk Amerike in predsednica Slovensko ameriškega sveta, ter dr. Jože Bernik, ugleden pravnik, ki živi v Chicagu.

Sestanek—

Jutri zvečer (1. marca) ob 7.30 ima sestanek v SDD na Waterloo Rd. Odbor za kulturne izmenjave. Na sestanku se bodo dogovorili o gostovanju večjega zbora iz Slovenije proti koncu maja.

Prodaja peciva—

Članice kr. št. 1 PSA sprejemajo prednaročila za njih velikonočno prodajo peciva, ki bo sicer 13. marca, naročila pa so potrebna najkasneje do 6. marca. Za vse podrobnosti, pokličite eno sledečih: Dorothy Šilc (481-6071), Fran Mauric (531-6393), Ann Kozinski (531-8113), ali Ann Markus (486-0692).

Spominska darova—

Mary Jane Golder, Maple Hts., O., je darovala \$50 v tiskovni sklad našega lista, v spomin na Mary Geromi.

Janez Varšek, Euclid, O., je pa poklonil \$10 v spomin na Albino Odar.

Za lepo podporo se obema darovalcema iskreno zahvalimo.

V tiskovni sklad—

G. in ga. Joseph Merhar, Richmond Hts., O., sta darovala \$25 v podporo našemu listu.

Ohijski državni poslanec Ronald Suster iz S. Euclida je prav tako poklonil \$25.

Darovalcem se pristrčno zahvaljujemo.

Prodaja potic—

Vsakoletno predvelikonočno prodajo potic pri krožku št. 2 PSA bo letos 20. marca. Prednaročila so nujna, naročila pa sprejemata Marge Kaus (585-2603) in Josephine Turkman (531-3595). Cena potici je \$9, vsakič pa jih je prodanih več kot dvesto. Svetujemo, da ne odlašate z naročili.

The St. Vitus Holy Name Society Pancakes and Sausages Breakfast will be held Sunday, March 3 between 8:30 a.m. and 1 p.m. in the auditorium, E. 62nd and Glass Ave.

Gorbachev, the magnificent failure

by Karl W. Ryavec

Two years ago I wrote that "what occurs in... the Baltic republics will be a real test for the Soviet Union and for U.S.-Soviet relations." Gorbachev has failed the test.

I wish the unfortunate events in Lithuania had taken a different turn and that Gorbachev's role had been a forward-looking one. He claims he was not responsible for the beatings and the deaths. But he has ordered other military and police actions that turned violent and caused deaths — in Tbilisi, Georgia in April, 1989, for example. How many times can he play the innocent? And how many times will some people here continue to see him as a democrat?

Even if Gorbachev wanted only to intimidate the Lithuanians or placate the officer corps he ought to have known that a Russian army would act brutally in a foreign environment. It has been done so before. A competent politician knows the limitations and proclivities of the instruments he employs. It cannot be that Gorbachev did not know what he was allowing, or even encouraging. Where are those non-shooting "crowd control" forces that have been in training? Were they only copy for the western media, "Potemkin cops?" And, if Gorbachev were even semi-competent he would have held back the mailed fist until after George Bush launched the strike against Iraq. Then the killings of Lithuanians might not have been noticed by a world preoccupied with war.

There has been a large-scale failure of common-sense and realism in much American thinking about Gorbachev. We have forgotten that, although he is a masterful politician in the limited sense of organizing and maintaining his power and position, in the short term he is still locked within a Leninist, anti-democratic and limited Russian socialist outlook. In his recent letter to the Lithuanian Parliament Gorbachev charged it with trying to establish a "bourgeois regime," a claim equivalent there to someone here charging a person with murder and child abuse or some other ultimate crime.

I suspect we have been so sanguine regarding his nature

and intentions because we were yearning to escape the threat of nuclear war and cared little for anything else. We feared Gorbachev would fall to "the conservatives" without realizing he is one of them. Indeed, he is their leader. No one else is. Let no one say the West forced Gorbachev into the right-wing camp. He never left it, in his heart. In 1989 the progressive and democratic forces invited Gorbachev to join them. He did not and thereby he supported with his prestige and cleverness the worst among that old Soviet elite of party apparatchiki, government functionaries, military officers and security specialists.

As Andrei Sakharov said in 1988, Gorbachev has been trying "to achieve democratic change through non-democratic means... an extremely dangerous strategy, threatening to bring forth unworkable anti-democratic structures we'll have to live with for a long time." The French have a word for this: "Bonapartism," or "plebiscitary democracy." For most Americans, the case for democracy is built upon placing a high value on the rights of the individual to choose and expel from office his and her leaders, the "all men are created equal" for politics argument. The second argument, not made often here, is the one a contemporary Machiavelli might produce: democracy allows the ruling class, as long as it knows how to win elections, to rule without serious "interruptions" and with the advantages of having correct knowledge of what's going on among the "masses." It is this "safety-valve-and-glasnost democracy" for which Gorbachev argues, not the one based on individual rights and the right of citizens to elect or "dis-elect" their leaders and thereby make and break government policy.

Gorbachev has been saying in effect, "Tell me people, what conditions truly are so I can decide what is best for you." At most this is a healthy self-confident authoritarianism. Historically, such systems do not outlive their creators.

The United States government and the American people must now look beyond Gorbachev. To what, however, is

difficult to say. But public attention and government policy must see Gorbachev's government as a sterile force with a short life span and prepare, no matter how unnerving and even frightening that may be, for an "ex-Soviet Union" of kaleidoscope-like variedness. Here we need some thorough "new thinking" of our own thinking that cuts us loose from the anchor-like concept of a unified "stable" Soviet Union and instead accepts and fosters the lively and natural diversity of new states in diverse forms. Some we will like and take to while others we will want to hold at arm's length. The main thing is not,

like Gorbachev, to stand in the way of what people want and need. That way lies only failure and the postponement of the inevitable.

Karl W. Ryavec (Rijavec) was born and raised in Cleveland. After graduating from Collingwood High he attended Miami University and Columbia University, from which he received the Ph.D. Since 1964 he has taught Soviet politics and foreign policy at the University of Massachusetts at Amherst. His most recent book is United States-Soviet Relations (Longman, 1989), soon to appear in a second edition.

More roads for Slovenia

from the magazine Echo

In spite of the fact that in recent years Slovenian and Yugoslav road engineers have had very ambitious programs for the construction of roads in the country, they have succeeded to carry out only half of the planned highways. The main reason for this is the small share given by the Federal government out of the selling price of fuel.

In contrast, in the majority of West European countries, more than half of all the money from the sale of oil derivatives is given for road construction. In the past, the money received from the sale of gas for roads in Slovenia varied from six to 28%.

The new Slovenian government is firmly determined to insist on at least 34% share from the selling price of fuel to be received and used for road construction. Slovenia is convinced they are far behind the

developed West-European countries in the construction of modern roads, that is why they cannot afford further stalling.

According to the most recent data 450km of modern roads should be constructed in Slovenia in the coming years while 210km were built up to now, 34km in the last four years while 30 km are being built now.

According to the Slovenian government the road construction will be accelerated in the immediate future. Besides the stable sources the financing of road construction will also be financed through foreign loans and investment of Slovene capital into Slovene transport infrastructure.

According to the words of the minister of transport of Slovenia, Marjan Kranjc, in the coming years the priority will be given to the construction of the so called Slovene

transport cross — in one direction going from Šentilj via Ljubljana to Koper and in the other from the Karavanke tunnel to Bregana.

Besides these, around 131km of Osimo roads will be constructed as well as the Slovenian part of Phyrn highway through Yugoslavia - from the border crossing Šentilj to the border with the Republic of Croatia.

From among all the works on Slovenian highways the greatest progress is marked at the construction of the Karavanke tunnel. The workers of Slovenia cestotehnika (SCT) are completing the construction of the portal building at the Yugoslav side and finalizing the interior of the tunnel. The work is expected to be completed in July, 1991 when traffic will begin to run through the 7 km tunnel under the Karavanke.

Although the Road administration of Slovenia hoped to parallel with the opening of the tunnel, finish also a 13 km long section from Hrušica to Vrba, which would to a great extent discharge the traffic through Jesenice, it is already now clear this work will not be completed.

—Franci Dovč

SHA Birthdays

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged whose birthdays are in March:

- 3-03, Ann Snyder, 83
- 3-06, Frances Lausche, 84
- 3-06, Sylvia Mataich, 88
- 3-10, Julia Pirc, 81
- 3-13, Mary Komidar, 103
- 3-13, Rose Vicic, 95
- 3-14, Josephine Posch, 96
- 3-17, Josephine Stepic, 76
- 3-19, Josephine Pierman, 79
- 3-20, Mary Hocevar, 90
- 3-25, Frank Sepin, 94

100% FREE Freedom CHECKING

- No ATM Fees
- No Monthly Fees
- Initial Supply of Checks FREE
- Unlimited Check Writing
- No Minimum Balance Required

- Cleveland 920 E. 185th St. 486-4100
- Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd. 371-2000
- Euclid 1515 E. 260th St. 731-8865
- Mayfield Hts. 1351 SOM Center Rd. 473-2121
- Pepper Pike 3637 Lander Rd. 831-8800
- Richmond Hts. 27100 Chardon Rd. 944-5500
- Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd. 752-4141
- South Euclid 14483 Cedar Rd. 291-2800
- Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd. 944-3400

METROPOLITAN SAVINGS BANK

Your Friendly Neighborhood Bank

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

STERLE-SANKOVIC

Funeral Home

(Formerly Sankovic-Johnson)
15314 Macauley Avenue
(Corner of E. 152 & Lake Shore Blvd.)
Joseph J. Sterle - Director
(216) 531-3600

ST. VITUS HOLY NAME

Pancakes & Sausages

at St. Vitus Hall

Ed Avsec
Joe Cimperman
Ed Arhar
prepare
pancakes
at previous
St. Vitus
Holy Name
Breakfast

SUNDAY, MARCH 3rd

Servings 8:30 a.m. to 1 p.m.

Donation: Adults \$4.50

Count Tolstoy Again

In an interview which Ivana Marija Tekavec had with the British historian, Prof. Nikolai Tolstoy, he also discussed the man who is alleged to have returned some 12,000 fighting Slovenians including wives and children to Tito's forces after hostilities had ceased in the last war.

"Lord Aldington is the kind of person who does anything just to advance. Order him anything whatever and he would hasten to carry out the order. I think that he had no feeling towards those people. He neither disdained them nor did they represent a human being for him. They were cattle to him. He had no regret, not even a single word. Even if his claim that he did not know, were true, he knows now what happened by his order, but he has no regrets. He would return them once again, at once, me too." (1)

Count Tolstoy was referring to the forced return of the Slovenian homeguardsmen and some women and children from Vetrinje in Austria to Yugoslavia. Kochevski Rog, Tenarje, and numerous other sites were the scenes of subsequent massacres. The guardsmen had voluntarily surrendered to British Forces and given up their arms. The British Army, on their military word of honor and using force in some cases, knowingly tricked them into the hands of Tito's bloodthirsty marauders.

During the last week of May and the first week of June, 1945 the forced re-patriation took place treacherously. It is estimated that some 12,000 Slovenian men were executed gangster style without a trial and after the war and revolution had ended.

A large number of Croats, Serbs and Cossacks among others were also turned over to their Communist enemies to be forthwith liquidated. These events were chronicled in two important contributions by Tolstoy. "The Klagenfurt Conspiracy" appearing in Encounter, May, 1983 disclosed the Slovenian tragedy. In his book, *The Minister and the Massacres*, published by Century Hutchinson Lts. in 1986, treated extensively the entire post war tragedy involving Cossacks, Croats, Serbs, Slovenians, and other nationality groups.

On the basis of such charges Lord Aldington brought suit and won the case. Because of the huge expenses involved for an appeal, the case appears to be closed.

Nevertheless the fact remains that hundreds of thousands of victims of war and revolution were butchered by the victorious hordes through betrayal of the British military.

—Joseph Zelle

1. - *Bozja Beseda*, Vol. 41, November, 1990, p. 274.

Coming Events...

Sunday, March 3

32nd Annual St. Vitus Holy Name Pancakes and Sausages breakfast from 8:30 a.m. to 1 p.m. in St. Vitus Hall. Donation \$4.50.

Sunday, March 17

Federation of Slovenian National Homes Honorees Banquet at Slovenian Home on St. Clair beginning with dinner at 2 p.m. Tickets available at all national homes.

Sunday, March 24

Holmes Ave. Pensioners Club Annual Dinner Dance. Dinner 2 to 3:30 at the Collinwood Slovenian Home. Music by Charles Krivec Orchestra. Tickets \$12.00, call 261-1678 or 943-3784.

Saturday, April 13

Glasbena Matica Spring Concert.

Saturday, April 13

Collinwood Slovenian Home Spring Dinner-Dance honoring Man of the Year Frank Ferra. Music by Bob Kravos. Dinner 7 p.m., music 8 p.m. Donation \$12.00.

Saturday, April 20

"Thinking Spring" Dinner-Program - Dance sponsored by Jadran, featuring Fred Kuhar Orchestra at Waterloo Hall.

Sunday, April 28

St. Clair Pensioners Club Dinner at Slovenian National Home on St. Clair.

Al Koporc, Jr.
Piano Technician
(216) 481-4391

CARST-NAGY Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the Slovenian Community."

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000 (FX)

Top Producer

Acacia Realty Professionals, Inc. is proud to announce their top producer for the month of January is Louise Vombergar Dagg.

Louise welcomed the new year with an outstanding month in over 1/4 of a million in sales. Louise attributes her success to putting the needs of her customers as a top priority. You can contact her at 289-4663 / 289-HOME. Congratulations, Louise.

Easter Bakery

The Progressive Slovene Women Circle 1 Easter Bake Sale will be held on March 13 at the Waterloo Slovenian Home.

For your Easter baked goods, let the P.S.W.A. Circle 1 ladies relieve you of the baking chore. Orders for poticas (nut, nut and raisin, or raisin) will be taken by: Dorothy Silc, 481-6071, Ann Kozinski 531-8113, Fran Mauric 531-6393, or Ann Markus 486-0692.

Deadline is March 6th. Don't be disappointed. Call today to place your holiday order.

We thank you for your past patronage and hope you continue to support us.

In turn, the ladies support many charitable organizations throughout the year.

Seeks Classmate

The St. Vitus Class of 1941 is trying to locate Margaret Kupina.

She is believed to have lived on Glass Avenue and possibly moved to New York in the late 40s or early 50s.

Please contact Lou Stromsky at 481-9081.

Donation

Mr. and Mrs. Joseph Merhar of Richmond Heights, Ohio have donated \$25.00 to the Ameriška Domovina.

Century TIRE SERVICE CO.

531-3536

Firestone
HOME AND AUTO SUPPLY

15300 Waterloo Rd & Calcutta
Cleveland, Ohio 44110

RON DOVGAN
President

LUBE, OIL & FILTER

- Chassis lube
- Up to 5 qts. new oil
- New Firestone oil filter

FRONT-END ALIGNMENT

- All adjustable angles set to manufacturer's original specifications
- No extra charge for cars with factory air or torsion bars

Most cars.
Parts extra,
if needed

WE KEEP THE TRADITION

Fanny's

American - Slovenian restaurant

353 East 156 St. - Cleveland, Ohio

Daily 7 a.m. to 8 p.m.,
Sundays 11:30 a.m. to 7 p.m.
Closed holidays

Family Owned and Operated
for 44 Years.

Still Cooking the Way Grandma Made It

Call 531-1231 for the Daily Special

AMLA — Insurance for the Entire Family

The American Mutual Life Association's new Life Insurance with Educational Fund Plan is specifically designed for issue to children up to age 15. Each \$1,000 unit provides \$1,000 cash at age 18 and also \$1,000 of paid-up insurance for life. An exciting feature of this plan is that the insured has the option to leave the cash portion on deposit as an annuity. If this option is selected, the annuity funds will continue to grow at the annuity rate then paid by AMLA. At age 65, if an interest rate of 8.5% is maintained, each \$1,000 of annuity cash value left on deposit with AMLA will grow to over \$46,000.00!!!

AMLA also has a wide variety of other insurance plans to suit your needs, including Whole Life with a 12 Year Vanishing Premium feature; 20 Pay Life with a 10 Year Vanishing Premium; Juvenile Term Insurance; and the very popular Whole Life Single Premium plan.

Current members who wish to increase their coverage or bring other family members into AMLA, contact your lodge secretary or campaigner. Non-members can visit or phone our Home Office for more details. It is open Monday thru Friday, 8:30 a.m. to 5:00 p.m.

AMERICAN MUTUAL LIFE ASSOCIATION

19424 South Waterloo Road
Cleveland, Ohio 44119
Telephone: (216) 531-1900

Zelev Funeral Home

Memorial Chapel
452 E. 152 St. Phone 481-3118
Addison Road Chapel
6502 St. Clair Ave. Phone 361-0583
Family owned and operated since 1908

Back the Republics As Yugoslavia Unravels, Back

The article which follows appeared in the February 13 issue of the European edition of the Wall Street Journal, which is printed in Brussels, Belgium. The article was written by Peter Millonig, who is the official representative of the Republic of Slovenia's government liaison office in Washington, D.C. Mr. Millonig has furnished the American Home with a number of current reports dealing with Slovenia over the last several months and we thank him for his cooperation.

Dr. Rudolph M. Susel

When Lojze Peterle, president of the Executive Council of Slovenia, meets with EC officials and the prime ministers of the Netherlands, Luxembourg and Belgium this week he will carry a startling message: Yugoslavia as a federal state is dead; international support now has to be given to its individual republics to create a union of sovereign nations.

Mr. Peterle, a Christian Democrat, will talk not only from political experience but from the perspective of history. The political, economic, and ethnic differences of a country with three religions, six languages, two alphabets and more than a dozen nationalities are too overwhelming to guarantee the existence of a social contract that no party would dare to breach.

Opportunity for Advancement

Yugoslavia was founded in 1918 as a voluntary union of nations that, despite their historical differences, saw in the new country a greater opportunity for advancement than was possible when they played a subservient role in the Ottoman Empire. But the decision to unite was one thing, sorting out the internal relationships was quite another.

The Slovenian and Croatian delegates, who overwhelmingly favored the creation of a unitary federation, boycotted the constituent assembly. The establishment of a republican monarch was approved with the votes of only 52% of the legislative members. With some 70% of Yugoslavia's Eastern Orthodox Church members choosing to side with the Serbian monarch, and about 70% of Roman Catholics opposing, the internal split gained religious momentum.

When the Communists came to power in 1945, the situation worsened. Lenin's political internationalism, despite Yugoslavia's independence from Moscow, could not reconcile a populace that harbored strong internal prejudice, hatred and fears. The domino effect of the fall of communism in Eastern Europe reached northern Yugoslavia last spring, when the first multiparty elections since World War II were held.

In Slovenia, a coalition of democratic opposition parties forced the Communists to step down; and in Croatia, it was

the center-right opposition party under the leadership of Franjo Tudjman, a former army general and historian. But the Communists prevailed in last December's elections in Serbia, Yugoslavia's largest republic, making the case for preserving Yugoslavia as a unified state even more untenable.

Slobodan Milosevic, the leader of the renamed Serbian Communist Party and a pivotal figure of the Yugoslav left, won by an overwhelming majority. While Mr. Milosevic increases his influence by camouflaging his socialist mission with nationalistic slogans, it would be a mistake to pass him off as a benign nationalist. The fact remains that the Communist Party is in control and will, with the help of the military, keep democratic values from taking shape.

Although some foreign observers were quick to say the democratic governments in Slovenia and Croatia had nationalistic agendas as well, the truth is more complex. The fight for independence was directed against Communist rule, which was ruining Yugoslavia politically and economically. Moreover, the two most affluent republics were in no mood to continue providing the impoverished south with an undeserved standard of living: With only 8% of Yugoslavia's population, Slovenia produces 20% of its GNP and about 30% of its exports. Slovenia's strongest grievance, however, is that it has little say in how the country is run, even though it is continuously given the tab.

The complaint of a free-lunch mentality in the other republics is justified by the recent antics of the Serbian government. When that government realized there was a shortage of liquid assets (because the Communists had demanded the pay-out of loans to Serbian enterprises before the Dec. 9 election in order to aid their victory), it passed two secret laws requiring the Serbian National Bank to issue \$1.2 billion worth of new money, without the consent of the federal government. The Yugoslav currency was immediately devalued by 22%, solving Serbia's short-term cash crunch, but burdening the rest of the country.

Given Prime Minister Ante Markovic's lame-duck status, the federal government isn't likely to improve Yugoslavia's current situation. Mr. Markovic's much acclaimed economic reform program has failed, and the republics have stopped making contributions to the federal budget beyond what is necessary to guarantee a minimal functioning of the federal government.

With their newly elected governments in place and given the outcome of the elections in Serbia — Slovenia and Croatia did not waste any time in pursuing independence from Yugoslavia. A referendum on sovereignty was held

in Slovenia on Dec. 23, with nine out of 10 voters supporting independence. Meanwhile, the Croatian parliament decided to enact a new constitution, leaving the federal state behind.

When the leaders of Yugoslavia's six republics began negotiating for independence with the federal government in January, the initial atmosphere was encouraging. Even Serbia signaled sympathy for a formal dissolution of the country, provided the existing boundaries would be redrawn to allow all Serbs living in other republics to be united in one homeland, a proposition which has no chance of being accepted.

So it was a surprise when the federal presidency issued an ultimatum requiring all security forces that were not part of the Yugoslav army, or covered by the constitution, to disband immediately. The fledgling democracies had every reason to fear a military crackdown, especially after the army took several provocative actions reminiscent of moved by the Soviet military in the Baltics. The atmosphere was so tense that foreign governments intervened to convince Belgrade of the unacceptability of a military solution.

On Jan. 26 a last-minute compromise was reached in a historic meeting between Messrs. Tudjman and Milosevic. For the moment, at least, it seems as if reason has prevailed. But the process of disentangling the Yugoslav web remains agonizing.

Only last week, Milan Kucan, Slovenia's president, walked out of a crucial meeting in Belgrade. Yugoslavia's President Jovic threatened that another meeting, scheduled for today, would have to produce tangible results or else the federal presidency would collectively resign. Such a scenario would invite the military to fill the power vacuum, and with the expected backing of the federal parliament, a junta could be established on perfectly legal grounds. Yugoslavia, in a last ditch effort of its still powerful Communist nomenclatura, could opt for a military dictatorship.

Slovenia's Mr. Peterle announced that if this is the case, his republic would formally proclaim Slovenia's secession from Yugoslavia. He hopes that international recognition would soon follow, and that the new country could be spared a military occupation. But what would happen to the other republics, which are ethnically mixed and do not have the geographic advantages of being next to Austria and Italy? An attack on any republic in Yugoslavia could

tilt Europe's balance of power and send out waves of refugees.

Press for Democracy

Western European governments have every reason to press for democracy in Yugoslavia. But the U.S. administration has still not sorted out its political strategy toward Yugoslavia. While declaring that human rights, democracy and self-determination are to be respected, it leaves little doubt that it wants Yugoslavia's territorial integrity preserved.

What concerns the West even more than matters of political principle is the economic outlook if a number of independent states were to take the place of a united Yugoslavia. But those concerns are unfounded. A common market has less to do with geography than with the existence of strong bilateral and multilateral agreements. If Yugoslavia can only be held together by force, foreign investment would most likely not even take place. All that would be left is a "workers' paradise" with the people fleeing back into internal exile.

Ohio Remembers Michael Kolar

On behalf of the members of the House of Representatives of the 119th General Assembly of Ohio, I offer heartfelt condolences to the family and friends of Michael Kolar at the death of this outstanding human being.

His personal sacrifices of time and energy to family, friends, and community will certainly live on in the memories of all those who knew and loved him. His eagerness for life and quiet self-confidence radiated joy and happiness to everyone who was associated with him.

The warmth and understanding which he always extended to others will stand as a tribute to a truly fine person. In his numerous roles as husband, father, and community leader, he led an exemplary life manifesting those virtues which we all seek to emulate.

Thus, I offer this token of profound sympathy to his family and friends.

Ronald Suster
Representative
House District 19
State of Ohio

Informative

Enclosed is my subscription renewal and a small donation to help support the publication - \$10.00.

The writer finds your newspaper very informative and interesting reading regarding Slovenian events. May you have many more years of continued success.

Dolores Sierputowski
Richmond Hts., OH

\$40.00 OFF

with Purchase of Eye Glasses

Eyes examined by Dr. S. W. Bannerman

J. F. OPTICAL

6428 St. Clair Ave.
361-7933

775 E. 185 St.
531-7933

STOP IN AT

BRONKO'S

Drive-In Beverage

510 East 200th St
Euclid, Ohio 44119

DMH Corp.
531-8844

Imported Slovenian Wines

(Laski - Riesling Šipon)

Also available are various imported beers, wines, etc.

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 9 p.m.

Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.

Sunday (No wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Domestic and Imported Beer & Wine

— Owner - David Heuer

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Thanks

Editor:
A short note of thanks for all your efforts and work on behalf of the two most significant activities to occur over the past 15 months in the Slovenian American communities: the first free democratic elections to choose a non-Communist government in our homeland; and the work of mercy for those flood victims in Slovenia through the Catholic Relief Service of Karitas.

I still do not think the general public realizes the significance and importance the Ameriška Domovina and American Home Publishing Company play in North America; and elsewhere. Without its presence much of the above would not have been accomplished.

I know that the two of you don't often hear it from other people but I and those involved in the ground work do think and know of your efforts and are appreciative of your support.

God bless both of you. Naj lepša hvala stokrat.

V lep spomin:
Stane J. Kuhar
Willoughby, O.

Success

Best wishes for much success in 1991. Keep up the good work. Enclosed is a donation of \$25.00.

Ron Suster
Cleveland, Ohio
(State Representative)

In Memory of Joseph F. Zak

Husband, Father,
Grandfather, and
Great-grandfather

Passed away March 2, 1990

*I would straighten your tie
smoothe your collar,
pick a bit of lint from
your sleeve
before you left for your day's
affairs
and I turned attention to mine.*

*Today I brushed off a leaf that
had fallen on your name.*

Your love is remembered
and cherished by us.
Your wife, Vida Zak
son, Ronald and family,
and grandchildren,
brother, Theodore Zak
and sister Ann Kuhel

In Loving Memory

Tenth Anniversary

John N. Ambrosic

*Remembrance is a golden
chain,
Death tries to break, but all
in vain.
To have and to love and then
to part
Is the greatest sorrow of our
heart.
Time can wipe out many
things,
But this it wipes out never:
The memory of those happy
days,
When we were all together.*

Loved and sadly missed by:
Mom and Dad
son Jason
brother Joseph
and all the rest of the family.
Euclid, Feb. 28, 1991.

In Memory

Mary Jane Golder, Maple Heights, Ohio donated \$50.00 to the Ameriška Domovina in memory of Mary Geromi.

Fridays in Feb., March
St. Vitus Dad's Club sponsors Fish and Shrimp Fries in the St. Vitus Hall from 4 to 7 p.m. (except Good Friday).

FEET HURT

Don't Walk In Pain —

Why suffer another day from painful foot problems? Let us get you back on your feet quickly, safely and comfortably.

- Hammer toes
- Corns
- Calluses
- Joint pain
- Warts
- Ingrown nails
- Heel spurs
- Diabetics
- Bunions

**A COMPLETE
FOOT
EXAMINATION
AT
NO CHARGE**

A \$35.00 Value

DR. STEVEN A. NOVAK
Podiatric Physician & Surgeon
591 E. 185 ST.
692-3668

- Most Insurance Plans Accepted including Medicare & Medicaid
- House Calls Available

ROCKY RIVER 333-4280 20150 CENTER RIDGE	EUCLID 692-3668 591 E. 185 ST	W. CLEVELAND 941-2724 10310 LORAIN AVE	BEDFORD 232-0096 836 BROADWAY AV
--	--	---	---

Anton M. Lavrishia

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvjetnik)

Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

TIM MCGREW - JERRY KELLER

We serve residential and commercial customers with a rainbow of colors.

All Heights areas,
Willoughby, Willowick, Euclid,
Richmond Heights, Painesville,
Mentor, Solon and Madison.

*To refresh and beautify your
home with a new carpet,
call us at*

Shore Carpet

854 E. 185 ST., CLEVELAND
Residential and Commercial

STORE HOURS
Mon., Tues., Thurs. 9:00-8:00
Wed., Fri., Sat. 9:00-5:00

531-0484
FREE HOME
ESTIMATES

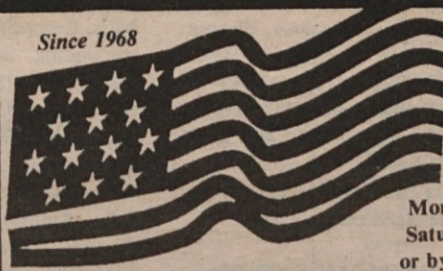
**Grdina—Cosic—Faulhaber
Funeral Homes**

17010 Lake Shore Blvd.
531-6300
28890 Chardon Road
Willoughby Hills
944-8400

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

FLAGS & FLAGPOLES

Since 1968

**SALES • REPAIRS
INSTALLATION**

Custom Manufacturing of
COMMERCIAL • CORPORATE • MARINE
and RESIDENTIAL FLAGS and BANNERS

Mon - Fri 9 to 5
Saturday - 9 to 3
or by appointment

KITES • WINDSOCKS • PENNANTS & ACCESSORIES

FLAG REPAIRS

661-2608
4240 PEARL ROAD

ARENA GRAND CO.
UNITED FLAG & DISPLAY CO.
Don Workman

Across from
Deaconess Hospital

Flags • Flag Poles • Turnstiles
Custom Banners • Specialties

**Write Your
Own Loan**

Put the equity in your home to work for you!

This may be the last loan you need...
a loan for all reasons.

Call First Nationwide Bank at 944-1000 to ask about
our Equity Reserve Credit Line.

A FEDERAL SAVINGS BANK

30500 Lakeshore Boulevard, Willowick, Ohio 44095 • (216) 944-1000

Roster of Organizations

— Imenik društev —

ST. MARY'S PARISH P.T.U.

Holmes Avenue, Cleveland, Ohio

Spiritual Advisor: Rev. John M. Kumse; Spiritual Chairperson, Sr. Nina Vitale; Honorary President, Marcia M. Mlachak; President Charlene Struna; Vice-President, Kathy Miska; Recording Secretary, Debbie Suhj; Correspondance Secretary, Connie Novak; Treasurer Theresa Palmer.

CATHOLIC WAR VETERANS

ST. VITUS POST 1655

Chaplain Rev. Joseph Boznar, Commander Steve Piorkowski, 1st V.C. Robert W. Mills, Sr., 2nd V.C. Matthew Nousak, 3rd V.C. Tony Cimperman, Adjutant Thomas Kirk, Treasurer Richard J. Mott, 760 E. 212 St., Euclid, OH 44119, tel. 531-4556 (H), 431-6062 (B), Officer of the Day Frank Godec, Judge Advocate Edmund J. Turk, Service-William Lipold, Historian Anthony Grdina, Medical Martin Strauss, 3 Year Trustee Daniel H. Reiger, 2 year Trustee Frank Ljubi, 1 Year Trustee James E. Logar, Auxiliary Liaison Daniel Reiger.

Meetings are held every third Tuesday each month in the clubroom, 6101 Glass Ave.

C.W.V. LADIES AUXILIARY

ST. VITUS POST 1655

President Rose Poprik; 1st Vice Pres. Georgette Paul; 2nd Vice Pres. Marcie Mills; 3rd Vice Pres. Patty Nousak White; Secretary Laura Shantery; Treasurer Aggie Briscar; Welfare Officer Helen Snyder; Historian Irene Toth; Ritual Officer Irene Rieman; 3 Year Trustee Linda Kabat; 2 Year Trustee Bonnie Schropp; 1 Year Trustee Jo Sustarsic' Social Secy. Jo Mohorcic; Chaplain Rev. Joseph Boznar.

Meetings are held the second Wed. of the month in the Post Meeting Room, 6101 Glass Avenue, at 7:30 p.m.

ST. VITUS CHRISTIAN MOTHER'S CLUB

Spiritual Director Rev. Joseph Boznar; Principal Sr. AnnMarie Kanusek, S.N.D.; Pres. Marie Azman; 1st Vice Pres. Beverly Hetman; 2nd Vice Pres. Karen Matuszewski; Rec. Secy. Pam Slogar; Corr. Secy. Pam Savoca; Treas. Michelle Hrstic; Publicity Chmn. Marion Rozman.

Meetings are held on the first Wed. of each month, except July and August. Dues are \$3.00 and paid in September for each school year.

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik Milan Smuk; podpreds. Matija Hočevnar; tajnica Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr., Richmond Hts., OH 44143, tel. 289-0843; blag. Matija Hutar; zapis. Milena Dovič; nadzorni odbor: Janez Dejak, Rezka Smuk, Nežka Sodja; gospodar Frank Rupnik; kuharici: Marija Ivec, Milena Dovič.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik Martin Walentschak; podpreds. Rudi Pintar; tajnica Slavica Turjanski; blag. Kristina Šrok; gospodar Ivan Goričan; pomočnik Jože Benko; odborniki: Rozika Jaklič, Angela Radej, Tonica Simičak, Kazimir Kozinski, Jelica Prelog, Branko Senica; nadzorni odbor: Marija Walentschak, Angela Pintar, Malči Kolenko, Angela Moser, Frančiška Benko, Kristina Kobetič; razsodišče: Lojzka Feguš, Jože Rajsp, Marija Goršek, Lenka Mišmaš, Štefan Rezonja.

PRIMORSKI KLUB

Predsednik Frank Cendol; podpreds. Jože Jenko; blag. Štefan Durjava; tajnica Hermina Bonutti, 29399 Shaker Blvd., Pepper Pike, OH 44124, tel. 831-1954; odborniki: John Cendol, Mirko Klamič, Jože Leban, Kristjan Sedmak, Rudy Ujcich, Danilo Manjas, Jože Kanalec, Olga Valenčič; častni član odbora Vinc Sfligoj; redarja: Lojze Čenčič, Gino Bremec; nadzorni odbor: Rudolph M. Susel, Danilo Manjas, Olga Valencic.

KLUB LJUBLJANA

Predsednica Christine Kovach; podpreds. Sophie Skopitz; tajnica Stephanie Segulin; blag. Mary Ster; zapis. Jane Novak; nadzorni odbor: Ceil Znidar, Joseph Mateyka, Caroline Lokar; poročevalka Jane Novak. Seje se vrše vsak zadnji torek v mesecu ob 7.30 zvečer v Slovenskem društenem domu na Recher Ave., Euclid, Ohio.

WEST PARK BUTTON BOX CLUB

President Bill Ilersich, tel. 238-4108; Vice Pres. Ed Anderson; Secy.-Treas. Rudy Pivik; Rec. Secy. Leona Nocifera; Music Dir. Andy Fixel; Auditors: Dennis Madigan, Joe Novak; Public Relations: Bill Zmrazek, Albina Capek; Members: Ella Samanich, John Carroll, Mimi Stibil, Joe Samsa

PLESNA SKUPINA KRES

President I: Mark Rus; President II: Mitja Pavlovčič; Secretary Veronica Stropnik, 36531 Eddy Road, Willoughby Hills, OH 44094; Treasurer Susie Kruzic; Board Members: Susie Rihtar, Monica Selan, Joe Cendol, Mike Rus

DRAMATSKO DRUŠTVO LILJA

Predsednik August Dragar, podpredsednik Matija Grdadolnik, tajnik France Hren, 1822 Sunset Dr., Cleveland 44143, tel. 289-6977, blagajničarka Mari Nemeč, zapisnikar Miro Odar. Za program: Matija Grdadolnik, Ivan Hauptman, Ivan Jakomin, Srečko Gaser, Zdenka Zakrajšek, Janez Tominc, Peter Dragar. Oderski Mojster Slavko Štepec. Arhivar Srečko Gaser. Točilnica Tone Štepec in Rudi Hren. Kuhinja Marija Hočevnar, Nežka Golobič, Ani Nemeč, Julka Zalar. Športni Referent Frank Zalar st., Frank Zalar ml. Reditelja Matija Hočevnar in Jože Tomc. Nadzorni odbor: Viktor Kmetič, Stane Kruzic st. in Frank Zalar. Seje so prvi ponedeljek v mesecu, ob 8. uri zv. v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

SLOVENIAN AMERICAN HERITAGE FOUNDATION

Hon. President Frank J. Lausche; Pres. Dr. Karl B. Bonutti; Vice Pres. Ann M. Opeka; Secy. Dana Lobe Leonard; Treas. James E. Logar; Exec. Comm. (At Large): Mary Cermelj, August B. Pust, Dr. Rudolph M. Susel; Research Specialist Frances Babic; Past Presidents: Hon. August Pryatel, Frederick E. Krizman, Edmund J. Turk, Dr. Vladimir J. Rus

SLOVENE HOME FOR THE AGED

18621 Neff Rd., Cleveland, OH 44119

President: Dr. Rudolph M. Susel; Vice Pres. Rudy Kozan; Treas. Alma Lazar; Rec. Secy. Agnes Turkovich; Corr. Secy. Rosemary Toth; Trustees: Vera Candon, John Cech, Sutton J. Girod, Stanley Laurich, Elmer Nachtigal, John Pestotnik, Marie Shaver, Maria Stepec, Richard Tomsic, Ronald Zele; Alternates: Marian Candon, Robert Price; Administrator: Agnes Jeric Pace, N.H.A.; Hon. Trustees: Frank Kosich, James Kozel, Albin Lipold, Frederick E. Krizman, Jean Krizman, Agnes Pace, Cecelia Wolf; Statutory Agent and Parliamentarian Paul J. Hribar, L.P.A.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY

Co-Chairpersons: Genevieve Drobnic, Eleanor Cerne Pavey, Recording Secretary: Helen Levstick, Corresponding Secretary Bertha Cerne Walden, Treasurer: Emilee Jenko 16114 Huntmere, Cleveland, OH 44110, Tel: 486-3069, Publicity: Madeline Debevec.

The Auxiliary meets four times a year at the Slovene Home for the Aged on Neff Rd.

THE SLOVENIAN AMERICAN NATIONAL ART GUILD

President Michael Podboy; Secretary Margaret Cigoy; Treasurer Josephine Turkman; Auditors: Emilee Jenko, Sophia Opeka, John Streck; Membership: Ann M. Opeka, Mary Sell; Exhibit: Mildred Hoegler, Mary Ellen Rechner; Program Coordinators: Frances Babic, Sylvia Mocnik; Sunshine Mary Sell; Publicity/Newsletter: Doris Sadar, Sonja Scancar; Bylaws Nancy Walden; Historian Carol Maruszak; Heritage Stitchery: August B. Pust, Doris Sadar; Federation of Slov. Natl. Homes John Habat; Legal Counsel Michael Perme

Meetings: Every third Monday of the month at the Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio. Meetings begin at 7:30 p.m.

AMERICAN SLOVENE CLUB

Gene Drobnic, President; Emilee Jenko, Vice-President; Terry Hocevar, Secretary; Bertha Walden, Corres. Secretary; Esther Rossman, Treasurer.

ASC regular monthly meetings are held the first Monday of the month unless otherwise stated, at Euclid Public Library, 231 E. 222 St., at 7:30 p.m. 1991 schedule: NO Jan. or February meeting. Regular 1991 meetings will be March 5, April 2, May 7 and June 4.

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

Predsednik Milan Dekleva; podpreds. Alojz Pugel; taj.-blag. Renato Cromaz; zapis. Gus Babuder; odborniki: Frank Cendol, Eugene Kogovsek, Ed Pecnik

BALINCARSKI KROŽEK SLOV. PRISTAVE

Predsednik Anton Švigelj; podpreds. Felix Breznikar; tajnik August Dragar; blag. Toni Škerl; odborniki: Jože in Poldi Bojce, Joe Marinko, Ani Breznikar, Frank Dolinar, Lojze in Angelca Hribar, Mici in Lojze Mohar, Cilka Švigelj, Janez in Tončka Švigelj, Toni in Mici Vogel, Vera Znidarsic; nadzorni odbor: Jože Dovjak, Ferdo Sečnik, Janez Varšek. Seje se vrše po dogovoru.

RECIPES

HOMESTYLE ROTINI TUNA BAKE

1/2 of a (1 pound) package Rotini
1 can (10-3/4-ounces) condensed cream of celery soup
1/2 cup milk
1/2 cup sour cream
1 can (9-1/4-ounces) Light Tuna in Water, drained and flaked
1/2 cup chopped green bell pepper
1 jar (2-ounces) diced pimento, drained
2 teaspoons parsley flakes
1/2 teaspoon seasoned salt
1/4 teaspoon ground black pepper
1/4 teaspoon dill weed
1 can (2.8 ounces) or 1-1/2 cups French Fried Onions

Prepare rotini according to package directions; drain. Combine soup, milk and sour cream until smooth. Stir in remaining ingredients and 1 cup French Fried Onions. Pour into 2-quart baking dish. Bake, covered, in a 350° oven for 25 minutes, or until heated through. Top with remaining onions. Bake, uncovered, 5 minutes or until onions are golden brown. Refrigerate overs. Makes 4 to 6 servings.

WEST PARK SLOVENE HOME

4583 West 130th St.
Cleveland, Ohio 44135

President Rudy Jaksa, Vice President Ruth Lach, Treasurer Joseph Lach, Financial Secretary, William Warmuth, Recording Secretary Helen Konkoy. Auditors: John Maguth, Joseph Peresutti. Directors: Albina Capek, Elsie Lowery, Eleanor Cham, George Kitko, Rudy Pivik, Charles Gove, Maria Pivik.
Dances Sept. 9, Nov. 11.

ST. VITUS ALUMNI ASSOCIATION

Spiritual Director: Rev. Joseph Boznar, President Matthias Perpar, Vice-President Margaret Batis, Recording Secretary Daniella Avsec, Corresponding Secretary Vera Hlad, Treasurer Joseph Brodnic, 344 Claymore Blvd., Richmond Hts., OH 44143 Phone: 531-3485, Publicity Chairpersons Anthony Grdina and Helen Glivar, Sgt.-at-Arms F. Raymond Gobec, Trustees: Mary Baznik, Dorothy Stanonik, and Joseph Zelle. Auditors: Florence Hotujec and Marie Orazem. Chairperson Membership Committee, Albina Pozelnik, 6603 Schaefer Ave., Cleveland, OH 44103-1955, phone: 391-2768.

Meetings held on the first Thursday of Jan., April, July and Oct. at 7 p.m. at St. Vitus School Social Room. Dues are \$5.00 per year.

WATERLOO BALINCA CLUB

President Frank Zgonc; Vice Pres. Stanley Preslan; Corr. Secy. Ed Lah; Rec. Secy. Alice Urednik; Treas.: Mary Zgonc; Cooks: Emma Grk, Mira Puhalj, Dušana Grbac; Trustees: John Jackson, Tony Tolar, Frank Sluga. Meetings are called by the officers. Annual membership dues are \$7.50. New members are welcome.

THE AMERICAN SLOVENE CLUB OF SOUTH FLORIDA

President Ellie Meuser, Vice President Jennie Washio, Treasurer Paula Beavers, Recording Secretary Mamie Willis, Trustees: Cyril Grilc, Bill Zupanc, Edw. Blatnik.

Meetings at 2 p.m. first Sunday of the month at Nob Hill Hall, 10400 Sunset Strip, Sunrise, Florida 33322.

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO TRIGLAV, MILWAUKEE, WISCONSIN

Duhovni vodja Rev. dr. Joseph Gole; preds. Edward Yakos; podpreds. Tony Limoni; tajnica Helenca Coffelt-Frohna; zapis. Marija Kadunc; blag. Milka Modic; upravnik parka Triglav Franjo Mejač, pomočnik upravnika Stanko Yaklic; pevovodkinja Mara Kolman; športni referent Frank Mejač; zastopnik pri USPEH Janko Limoni; dopisnik za Ameriško Domovino Alojz Galič; bara Dan Mejač; kuhinja Loni Limoni in Minka Mejač; nadzorni odbor: Karel Maierle, Rezi Kotar, Janko Limoni; razsodišče: Ludvik Kolman, Luke Kolman, Frank Menchak.

Vitus Moms Meet

The St. Vitus Mothers Club monthly meeting will be held on Wednesday, March 6 at 7 p.m. in St. Vitus Auditorium.

We will be wishing Fr. Boznar a Happy Birthday. Due to the Lenten season that is upon us, we will only be serving coffee.

Also at the meeting we will be voting for members of the club to serve on our "Nominating Committee" which will help to select the officers for the upcoming year.

The Mothers Club Annual Chicken/Roast Beef Dinner will be held on Palm Sunday, March 24, from 11:30 a.m. to 1:30 p.m. at St. Vitus Auditorium.

Meeting

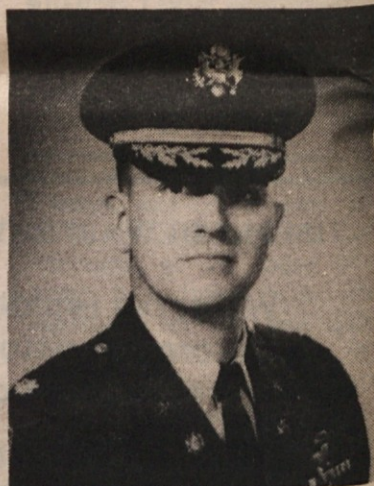
The American Slovene Club meets on Monday, March 4 at 7 p.m. at the Euclid Public Library.

Donation

Enclosed is a \$10.00 donation to the Ameriška Domovina. Caroline Lokar Euclid, Ohio

In Loving Memory

OF THE 22rd ANNIVERSARY OF OUR BELOVED HUSBAND, FATHER, SON AND BROTHER

Major John A. Petric

died on March 2, 1969
in Vietnam

*They say time heals all sorrow
and helps us to forget
But time so far has only
proved*

*How much we miss you yet.
God gave us strength to face
it,
and courage to bear the blow
But what it meant to lose you
No one will ever know.*

Sadly missed by
Wife - Linda Petric
nee Lyons;
Children - Joan Marie,
John Anthony, and
Steven Christopher;
Parents - John and Mary
Petric;
Brothers
Timothy and Rudy;
Sisters -
Mary Joyce Buchanan,
Barbara Kuzma and
Veronica Petric

Cleveland, Feb. 28, 1991.

VESTI IZ SLOVENIJE

Predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković na obisku v Washingtonu

Poročila danes zjutraj govorijo o obisku ta teden v Washingtonu, D.C., predsednika jugoslovanske zvezne vlade Anteja Markovića. Marković si prizadeva za ohranjanje naklonjenosti ZDA in mednarodnih finančnih ustanov jugoslovanski državi. Spričo vidnega slabšanja tako gospodarskih kot narodnostnih in sploh političnih razmer v državi, Markovićeve naloge ni lahka.

Po pričanju pretekli četrtek pred pododborom senatnega odbora za zunanje zadeve, je prof. dr. Karl B. Bonutti povedal, da je bilo njegovo izvajanje pozitivno sprejeto, prav tako so bili navzoči senatorji naklonjeni demokratični Sloveniji. Predstavnik State Departmenta pa je vztrajal pri znanem stališču, da bi bilo vseeno za ZDA bolje, če bi se sicer demokratizirana Jugoslavija kot taka ohranila.

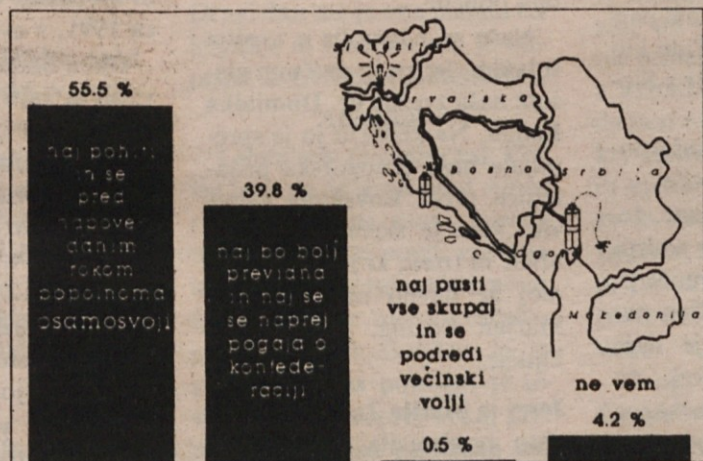
Sredi februarja je slovenska vladna delegacija pod vodstvom predsednika Lojzeta Peterleta za tri dni obiskala Belgijo, Nizozemsko in Luksemburg. Pred obiskom je o njem za evropsko izdajo *Wall Street Journala* objavil članek dr. Peter Millonig, predstavnik slovenske vlade v Washingtonu (tekst je ponatisnjen v celoti na str. 4). Poleg za Slovenijo izredno koristnih novih oziroma poglobljenih stikov s tremi članicami Evropske skupnosti, je bil precej uspeha, kot poroča *Delo* 16. februarja s flamsko regijo, eno od treh belgijskih regij. Flamska je pač ekonomsko najbolj uspešna regija v državi, po

roča *Delo*, »ima pa s Slovenijo, kot je bilo slišati na obeh straneh, veliko skupnega, od zgodovine, tradicije, boja za nacionalno samobitnost do evropskih standardov in pripadnosti Evropi. Vse to je dobra podlaga za navezavo konkretnih gospodarskih povezav«. Poročilo je bilo pa skopo glede dosežkov na političnem nivoju, citira pa članek v belgijskem časniku *Libre Belgique*, v katerem je bilo poudarjeno, da tudi Evropska skupnost še vedno vztraja pri celoviti Jugoslaviji. List pa priznava, da je Jugoslavija v globoki krizi, ki se utegne še poglobiti. Radi tega, citira *Libre Belgique* Peterletove besede, da sta republiki Slovenija in Hrvatska pripravljene povabiti Združene narode ali pa Evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju k posredovalni vlogi.

Delo je posredovalo še poročila ob obisku Benelux držav slovenske delegacije, ki so izšli v švicarskih listih. Ženevski *Tribune* je po povzetku novinarja *Dela* Boža Mašanovića takole poročal o srečanju med Peterletom in komisarjem Evropske skupnosti v Bruslju Matutesom takole: »Glavni sogovornik slovenskega premiera komisar Matutes je svojemu obiskovalcu vljudno omenil uradno stališče Evropske skupnosti, ki so ga v začetku februarja izrekli zunanji ministri: skupnost želi ohranitev ozemeljske celovitosti Jugoslavije. V Bruslju upajo, da so sporočilu prisluhnili in ga razumeli, ugotavlja dopisnica *Tribune* v belgijski prestolnici.«

Poročila v slovenskih listih govorijo o čedalje slabših gospodarskih razmerah. Po nekaterih grozi SFRJ ekonomski razpad.

RAZMERE V JUGOSLAVIJI SO VSE SLABŠE. KAKO NAJ RAVNA SLOVENIJA?

Po telefonski anketi, v kateri je sodelovalo 731 naključno izbranih anketirancev, je solidna večina 55,5% odgovorila, naj Slovenija pohiti in se popolnoma osamosvoji. Izid ankete je objavil časopis *Delo* 16. februarja. Pri tem je zanimivo, da je v prejšnji podobni anketi, izvedeni pred 14 dnevi, narastel odstotek tistih, ki so za popolno osamosvojitve od 47,1 na 55,5 odstotkov. Skoraj 40 odstotkov pa predlaga previdnost in pogajanja o konfederaciji. Le vsak dvestoti Slovenec (sicer ni jasno, če so bili vsi anketiranci slovenskega porekla) meni, da naj bi Slovenija opustila prizadevanje za neodvisnost in se podredila »večinski« oz. unitaristični volji. Med drugimi, so bili anketiranci vprašani, kaj menijo o možnosti, da bi neodvisna Slovenija postala nekakšna »avstrijska provinca«. Skoraj 56% je odgovorilo, da tega bi slovenska politika nikoli ne dopustila. Dodatnih 17,3% je menilo, da bi do tega ne prišlo, ker bi ne bilo v interesu Avstrije, 14,1% pa je možnost odklonilo, ker bi to povzročilo širšo krizo v Srednji Evropi. Za največjo težavo v zvezi z »razdružitvijo« Slovenije od Jugoslavije, so anketirani videli pri delitvi premoženja Jugoslovanske ljudske armade in umiku njenih enot iz Slovenije. Končno, anketa je kazala določeno zadržanost do Hrvatske oz. Hrvatov. Dobra polovica je povedala, naj Slovenija podpira Hrvatsko samo do določene mere, 28,9 odstotka pa je bilo mnenja, naj Hrvaška sama poskrbi za svoje interese.

— Koledar prireditvev —

MAREC

2. — Primorski klub priredi »Primorski večer« v SND na St. Clair Ave. Igra Tone Klepec orkester.

3. — DNIJ pri Sv. Vidu priredi »Pancake & Sausage« zajtrk v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 8.30 zj. do 1. pop.

17. — Dram. društvo Lilija poda burko »Moč uniforme« v Slovenskem domu na Holmes Ave.

APRIL

6. — Tabor DSPB prireja svoj družabni večer z večerjo in plesom v Slov. domu na Holmes Ave. Začetek ob 7. zv.

7. — Slov. mladinski pevski zbor kr. št. 2 SNPJ priredi »Super Button Box Bash 9« v SND na Recher Ave., od 1. do 9. zv.

13. — Slovenski nar. dom na Holmes Ave. priredi pomladanski ples. Igra Bob Kravos orkester. Pričetek ob 7. zv.

14. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti pripravi kosilo ob 75. obletnici ustanovitve, v šolski dvorani.

20. — Pevski zbor Jadran priredi spomladanski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

28. — Klub upokojencev na St. Clairju ima kosilo v SND na St. Clairju. Začetek ob 1.30 pop.

MAJ

4. — Pevski zbor Korotan prireja koncert ob svoji 40-letnici, v dvorani sv. Vida. Pričetek ob 7. zv.

5. — »Priatelji Slov. nar. doma na St. Clairju« prirede »brunch«.

JUNIJ

9. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo ob 11.30 dop. pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., Euclid, O.

15. in 16. — Tabor DSPB priredi Spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave, v počastitev pobitim domobranecem in vsem ostalim žrtvam revolucije.

JULIJ

14. — Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi. Pričetek piknika s sv. mašo ob 12. uri popoldne.

21. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

22. — Društvo SPB Cleveland priredi vslovensko tradicionalno romanje k Žalostni

Materi božji v Frank, O.

OKTOBER

5. — Fantje na vasi prirede letni koncert v SND na St. Clair Ave. Po koncertu ples, igra Alpski sekstet.

26. — Štajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Tony Klepec orkester.

NOVEMBER

9. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Kuhar orkester.

9. — Belokranjski klub priredi vsakoletno martinovanje v Slovenskem domu na St. Clairju. Igra Tony Klepec orkester.

DECEMBER

6. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi letno Srečanje s škofom Pevcem, v semenišču Borromeo.

Novi grobovi

Vida Perhinek

Dne 26. februarja je nenadno v University bolnišnici po kratki bolezni umrla 85 let stara Vida Perhinek, rojena Tasic v Beogradu, Srbija, v ZDA pa prišla l. 1954, vdova po l. 1982 umrlem Rudolfu, mati Dušice Zebec (Zagreb) in Gordane Ukmar (Cleveland), 5-krat stara mati, 3-krat prastara mati, zaposlena pri Antenna Div. Corp. vse do svoje upokojitve l. 1972. Pogreb bo v oskrbi Želetovega zavoda na E. 152 St., kjer bodo ure kropljenja jutri, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9. K večnemu počitku bo položena na Vernih duš pokopališču. Družina bo poklonila del prejetih darov v pokojničin spomin Vera Perhinek Memorial Fund for Cancer Research, c/o the Ireland Cancer Centers pri University Hospitals of Cleveland.

Rudolph Tomsich

Dne 22. feb. je na domu svojega sina v Chesterlandu nenadno umrl 91 let stari Rudolph Tomsich, rojena v Sloveniji, mož Pauline, roj. Rolih, oče Rudyja in Nade Prince, 5-krat stari oče, brat Frančeške in Marije Rolek (obe v Slov.) ter že pok. Antona, Leo-ta, Jožeta, Janeza in Viktorja, do svoje upokojitve zaposlen pri White Motors, član SNPJ št. 142 in Kluba upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil 25. feb. s sv. mašo v cerkvi sv. Anselma in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Bertha Deuring

Dne 20. feb. je umrla 80 let stara Bertha Deuring, roj. (dalje na str. 12)

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

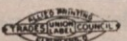
NAROČNINA:

Združene države in Kanada:
\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)
Dežele izven ZDA in Kanade:
\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:
U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency
Foreign:
\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Fax (216) 361-4088 Published every Thursday 83

No. 9 Thursday, February 28, 1991

Andrej Capuder

Celovski Zvon (dec. 1990)

JALOVI PARLAMENT?

Prvih šest mesecev delovanja novega slovenskega parlamenta je za nami. S čim se lahko pohvalimo, kaj lahko položimo na mizo?

Sprejetje oziroma zavračanje nekaterih zveznih predpisov, ki pomenijo počasno odklapanje od jugoslovanske lokomotive, poizkušaj samostojnega odločanja v davčni politiki, nekaj spornih zakonov, ki so značilni za medvladje — moratorij o sečnji gozdov, zakon o RTV in še kaj — ob vsem tem pa morje rutinskih opravil, s katerimi se še naprej vzdržuje inercija poprejšnje dobe. In pa — neskončni besedni dvoboj ob sprejemanju dnevnega reda in pobud poslancev, v katerih se odslikava notranji, ne ravno spodbudni slovenski politicum.

Rekli smo medvladje. Ujetniki poprejšnje zakonodaje, nespretni sestavljalci nove, razpeti med republiko in federacijo, ki na koncu koncev še vedno obstaja, kot stvarna in prikrita grožnja mladi slovenski demokraciji. Parlament fantom, jalovi parlament? Parlamentarne večine v tako nejasni situaciji pravzaprav ni. Tisto, kar Demos po mnogih urah in dnevih prerekanja in taktiziranja vendarle uspe izglasovati, je prej podobno Pirovim zmagam. So polovične, so nečiste. Za to zna med drugim poskrbeti tudi opozicija s svojo načrtno in organizirano obstrukcijo, ki postaja sama sebi namen. Kot bi hoteli diskreditirati parlament, ustvariti vzdušje kaosa in v umetno vzdrževani napetosti, ki ji pride prav sleherna jugoslovanska grožnja, pripravljati tla za morebitni povratek na oblast. Kdo ve, če ne spet v obliki take ali drugačne trde roke.

Zato pa čaka ustava, ta »magna charta«, ki bi morala biti sprejeta že zdavnaj, če bi si jo Slovenci res tako silovito želeli kot bi si jo pravzaprav morali. Začetek in konec suverenosti, dokaz svobodoljubnosti nekega naroda se namreč vedno izkazuje ravno v tem dejanju: da se zbere nekaj sposobnih, pooblaščenih in odgovornih mož, ki sedejo skupaj in v kratkem času predložijo narodu ustavo. Danes je to še lažje, ker je večina takih dokumentov že napisana in mednarodno uveljavljena. Kaj torej čakamo? Da nam ustavo napišejo množice, po marksističnem receptu? Da se okoli nje skregamo do kraja in ob tem dokumentu, ki bi moral biti dokaz narodne zrelosti in sprave, še enkrat razgalimo vse rane in operemo vse svoje umazano perilo?

Vprašanje politične logike se tu spreminja v vprašanje časti. Kdo nas bo zunaj jemal resno, če se ne bomo sami?

V nemoči dejanj segamo po izjavah. Naslednja — ne zadnja! — od teh bo plebiscit. Ne glede na številčni rezultat je moč že v naprej dvomiti v stvarno vrednost podobnega izrekanja v deželi, ki v parlamentu ni bila zmožna doseči še nobenega konsenza. Ali naj bo plebiscit bolj preizkusni kamen notranje sloge kot izkaznica navzven, bolj sramežljivo prigovarjanje, češ dajmo, poravnajmo svoje vrste... kot pa tista pest, ki naj udari po mizi in oznani Evropi, da resnično želimo biti sami svoji? Tragika naše narodne usode je, da se v odločilnih trenutkih tako težko iznebimo prestižnega, strankarskega pogleda na stvar. Zmote in zablode zadnje vojne se v tem smislu nadaljujejo.

Kaj torej? Ali naj v nedogled podaljšujemo medvladje? In ostajamo napol Jugoslovani, v tisti udobni poziciji sedenja med dvema stoloma ki ga je na mednarodni sceni tako do

Lilija — »Moč uniforme«

CLEVELAND, O. — Brez dvoma drži, da lepo število ljudi na tej zemeljski obli z zanimanjem sledi dogodkom v Perzijskem zalivu, v prepričanju, da bodo zmogale demokratične sile nad nasiljem. Prav tako drži, da velika večina Slovencev, raztrse-nih širom sveta, z zanimanjem in skrbjo sledi razvoju dogodkov v Sloveniji, v upanju, da bo popolna neodvisnost le-te kmalu postala stvarnost.

Slovenske rojake iz Clevelanda in širne okolice bi opozoril še na nekaj. V Slovenskem domu na Holmes Avenue se Lilijini igralci in igralke v režiji Srečka Gaserja že nekaj tednov z vso marljivostjo vadijo za igro-burko »Moč uniforme«. Igra bo podana na tiho nedeljo, 17. marca, ob 3.30 popoldne v istem domu. Lilija je v teku desetletij odrskega nastopanja vedno navdušila občinstvo, tako tudi tokrat ne bomo razočarani, kar zagotavljajo režiser z igralci vred. Rezervirajmo si tiho nedeljo za obisk te predstave!

France Ancel

IZ NEWYORŠKE PROSVETE

Snežilo je. Zapadli sneg in gladke poledenele ceste so preprečile, da več zvestih prosvetarjev ni moglo priti na zadnjo uro. Med temi so bili v glavnem tisti, ki stanujejo 50, 70, 90 milj daleč od cerkve. Kljub temu je bila udeležba kar dobra. Smo pa tako tesno povezani, da takoj pogrešimo vsakega, ki ne pride. Neki prosvetar mi je povedal, da je zaradi poledenelih cest vozil pol ure več kot običajno.

Prvi del sporeda je otvorila kot običajno naša draga, spretna Vanessa Šolar. Na klavirju je igrala skladbo »Andante«.

Drago Osredkar je v izvlečkih prečital, kaj je newyorški dnevnik *New York Times* pisal 17. decembra (na nedeljo naše ure) o slovenski Novi Gorici in italijanski Gorici. Med drugim piše, da je med 40.000 prebivalcev italijanske JGorice 5000 Slovencev, ki imajo svoje šole in časopise. Nova Gorica pa šteje 30.000 prebivalcev. Odnosi med italijansko in slovensko Gorico so odlični. Slovenci hodijo v Italijo kupovat blago in drugo robo, Italijani pa v Slovenijo v igralnice. Tam kupujejo tudi bencin, ki je v Sloveniji mnogo cenejši.

Zatem je recital Prešernovo pesem »Povodni mož«.

Sledila mu je M. Branc, žena Antona, ki je vodja podružnice Slovenija les v Rye, N.Y. Povedala nam je, kakšen nasvet za dolgo življenje daje mladi najstarejši človek na svetu, 124 let stari Amerikanec Jackson Pollard. Njegov glavni nasvet je: ne pij alkoholnih pijač, jej veliko zelenjave, kadi dobro pipo in zaupaj v Boga. Dodala je tri smešnice.

Dne 4. januarja 1991 je umrl v Ljubljani pomožni škof dr. Stanislav Lenič. Spadal je med tiste duhovnike, ki so pod komunisti največ trpeli. Obso-

jen je bil zaradi špijonaže in stikov s sovražno emigracijo na 8 let zapora. Več kot dve leti je bil v celici sam. Na pogrebu je bilo 16 škofov in dva slovenska ministra.

Njem v čast in spomin je Helka Puc Clement povedala na kratko njegovo življenjsko pot in z njegovimi besedami opisala trpljenje v komunističnih ječah in preganjanje, ki ga je moral trpeti, ko je že kazen odsedel.

V odmoru smo zvedeli, da je isto jutro umrl dober član naše prosvete, Ribničan Vinko Burger, star 92 let. Zapustil je dve sestri in brata, ki so vsi stari preko 85 let. Zdrav ribniški rod! Pozdravili smo v svoji sredi študentko Moniko Penič iz Ljubljane in opozoril prosvetarje na 75-letnico, ki jo bo v kratkem praznovala naša fara.

Drugi del je začela druga zvezdica naših ur Lizabeta Šolar. Na klavirju je igrala »Waltz of the Flowers«. Kot sestrica Vanessa, je bila tudi ona odlična.

Nato je nastopila s svojim šolanom, lepim in močnim glasom naša zvezda dr. Dominika Lango. Na klavirju jo je spremljala naša črnogorska prijateljica prof. Rokanda Cerović. Pela je slovensko pesem »Noč in trte«, ki jo je uglasbil moj že davno umrli sošolec Marjan Kozina. Kakšno naključje!

Jerry in Marija Zupan sta nam nato predstavila ameriški in slovenski humor. Od srca smo se smejali. Nekaj zgledov:

Ameriški humor:

Mož lahko prepleza najvišjo goro, preplava najbolj mogočen ocean, se spopade z najmočnejšim tigrom, ko se pa poroči — mu navadno ostanejo smeti, da jih nosi ven.

popolnosti obvladal pokojni maršal? Med političnimi modrostmi ta ni ravno zadnja, njena neugodnost je, da ne more večno trajati. Novi slovenski parlament ne pozna še prave nuje, zato je tudi ne še prave odločitve. To, kar počnemo, je šele vaja v izbiri, in mnogi na tihem upajo, da do nje ne bi nikdar prišlo. Dežela pa gleda in posluša in si misli svoje. Ko bi si vsaj! Potem verjetno teh šestih mesecev brezplodnega prerekanja vendarle ni bilo vrženo v veter. Narod se mora opredeliti v sebi, vsak zase in vsi za vse.

Kadar v jeseni vre mošt in postaja vino, pristavlja kmet uho k sodu in ve, ne da bi ga odpiral, kako daleč je stvar. In ko presodi, da je vino zrelo, ga pretoči... — Slovenija vre in postaja zrela. Pretočila pa se bo prvič ob novih političnih volitvah, ki bodo dale močnejšo vlado in bolj odgovorno skupščino.

Do takrat pa smo lahko še vsi pametni!

Patrick Henry je rekel: »Daj mi svobodo, ali daj mi smrt!« Njegova žena je pa rekla: »Prej boš padel mrtev na tla, kakor pa dobil od mene razpoko!«

Vprašal sem svojega soseda, kako se je končal zanj prepri, ki ga je imel s svojo ženo. Odgovoril je: »Na rokah in nogah je ležla, ko je žla za menoj in vpila: 'Pridi ven izpod postelja, ti bojazljivec!'«

Slovenski humor

»Grozno trpim,« reče Nace, »če vidim nekoga, ki se naliva z alkoholom, pa mu pri tem ne morem pomagati.«

»Mojo ženo najbolj vznemirja progja Ljubljana - Bar!« »Ne razumem zakaj?« »Zato, ker vsak večer preživim s prijatelji v baru.«

Mož se opolnoči opoteka proti domu in vzdihuje: »Oh, ko bi bil miš, da bi se me žena ustrašila!«

Mož ženi: »S teboj bi rad vse življenje živel na osamljenem toplim otoku!« Žena: »Seveda, da bi ti ne bilo treba kupovati oblek.«

Nato smo slišali, kako so v starih časih, pred prvo vojno, Slovenci »kleli«. En kmet je klel »Port Artur«. Port Arthur je mesto, za katerega so se l. 1904 borili Rusi in Japonci. Drugi kmet: »Arka mast« in ženske, ena »Pri tleh grmovje«, druga: »Raca bezek!« Smejoč smo zaključili uro.

Dr. Zdravko Kalan

DNIJ pri Sv. Vidu prireja svoj 32. letni zajtrk 3. marca

CLEVELAND, O. - Društvo Najsvetejšega Imena Jezusovega pri Sv. Vidu bo priredilo svoje vsakoletni zajtrk »Omlet in klobasic« v nedeljo, 3. marca 1991, v avditoriju.

Člani bodo pripravili in servirali ta zajtrk od 8.30 zjutraj do ene ure popoldne. Poleg omlet in klobasic bo na razpolago tudi oranžni sok, maslo, sirup, mleko ali kavo. Vstopnina je le \$4.50 za odrasle, za otroke do 12. leta pa le \$2.25.

Lani je prišlo na zajtrk več kot 800 gostov. Letos bi radi imeli še večjo udeležbo.

Posebno vabljeni so naši nekdanji člani, farani in prijatelji. Vstopnice imajo člani DNIJ, dobite jih v župnišču, na voljo bodo seveda tudi pri vratih na dan zajtrka.

Vsi pri svetovidskem DNIJ upamo in želimo, da se boste odzvali našemu povabilu. Gotovo boste med obiskom srečali veliko prijateljev in znancev. Odločite se in pridite!

Odbor

LILIJ A

poda burko
MOČ UNIFORME

Nedelja, 17. marca
ob 3.30 pop.

SLOVENSKI DOM
na Holmes Ave.

IVAN LAVRIH

Wichita, Kans.

Kako je bilo...**Spomini... Na Koroškem****VIII. del (Druga polovica)****V Ameriko**

Angleških in avstrijskih oblasti se mi tako ni bilo treba bati, toda komunisti, ki so prihajali preko meje, so mi bili vedno za petami. Zelo sem moral biti previden in svoje stanovanje sem moral večkrat menjati. Jasno sem videl, da na Koroškem ne bom mogel ostati, trebi bo iti kam čez lužo.

V Argentino in Španijo me ni vleklo. Kaj pa Amerika? Treba bo dobiti kakega škofa, ki bi me sprejel, ker duhovniki »vandrovc« ne smemo biti. Stopil sem v zvezo z **Jožetom Kapusom** in **Francetom Jerašo**, ki sta bila begunca v Italiji. Tako smo skupaj zaprosili gospoda **Antona Merkuna**, mojega bivšega župnika v Dobropoljah, ki je že bil v Ameriki, če bi lahko dobil kakega škofa, ki bi nas sprejel.

Pisal je mnogim škofom. In v Wichita, Kansas, se je oglašil škof Marc Carroll in sporočil, da sprejme tri duhovnike in je poslal nam vsem trem »garancijsko pismo« (affidavit). Sedaj pa se je začela papirnata vojna z ameriški, avstrijski in rimskimi oblastmi. Koliko papirja in koliko potov po raznih pisarnah, zdravniške preiskave itd., ne konca ne kraja. Ameriške oblasti za vse to so bile v Salzburgu, zato sem moral večkrat tja. Rimske zadeve sta pa urejala gospoda v Italiji. Naš škof Rožman pa je bil v Avstriji, zato ni bilo težko dobiti potrebna dovoljenja od njega.

Sedaj pa še za letalo. Imel sem strica v Ameriki, v Jolietu, Ill., pa sem ga poprosil, če bi mi plačal karto za Ameriko. Sam seveda nisem imel denarja. Prav rad je obljubil, in tudi plačal karto iz Züricha do Chicaga. Tako sem po nekaj mesecih imel vse potrebne papirje v rokah in tudi letalsko vozovnico.

Zbogom Koroška in Slovenija
Velikokrat v življenju sem že rekel »zbogom«, toda ta koroški »zbogom« je bil pa najbolj boleč. Vedel sem, da se ne poslavljam samo od Koroške in vseh mojih prijateljev tam, ampak se tudi za vedno poslavljam od svoje domovine, ki sem jo tako ljubil.

Vedel sem, da dokler je v Sloveniji komunizem, zame tam ni prostora. Vsa angleška in ameriška iluzija, da nam bodo ti pomagali, saj smo se vendar zanje borili, je šla po vodi. Politični računi so mnogokdaj nesramni, krivični in krvoločni. In mi Slovenci in tudi koroški Slovenci smo bili le drobiž za poravnavo računov med velesilami.

Tako, sem mislil, je domovina za vedno izgubljena. Nikdar več na Triglav, na Golico, v Bohinj. Trška gora in Gorjanci me ne bodo več videli, nikdar več v Dobropolje k svo-

jim faranom in na grobove svojih pobitih sotrpinov. —

Vse tole mi je šlo po glavi v onih črnih dneh na Koroškem. Ljudje so to čutili. Zato so pripravili krasne poslovilne prireditve. Najprej šolski otroci. Kako lepo so deklamirali in prepevali. Ko so zapeli: »Oj hišica očetova«... sem pa zajokal. Tudi otroci, ko so to videli, niso zdelali pesmice do konca. Starejši pa so pripravili poseben večer pri Jogru (Kačniku).

Vse sorte navodila so mi dajali za Ameriko, nekatera resna, druga pa za šalo. Videl sem pa eno: bil sem eden od njih. Čeprav so me komunisti predstavili kot zločinca in morilca, jim tega ni nihče verjel. Vsi smo se radi imeli, ne samo Slovenci, ampak tudi oni, ki so samo nemško govorili. Morda je moja navzočnost kaj pripomogla, da vsa štiri leta, ko sem bil tam, nismo imeli z Nemci nobenih večjih težav. Tudi njihovi otroci so bili v otročjem zboru in igralci pri slovenskih igrah. Tudi z onimi, ki so bili člani OF, smo bili prijatelji, pravih komunistov pa v Škocjanu sploh ni bilo. Bili smo kot ena velika družina. In sedaj, je vsega tega konec.

Jogrov ata me je odpeljal na kolodvor v Kamen. Tam je bil zadnji »zbogom« z mnogimi prijatelji. Od tam pa v Celovec in Zürich v Švici. Tam sem prespal pri znani gospe Weiss, veliki prijateljici Slovencev. Drugi dan me je ona peljala na letališče in Swissair me je odpeljal iz Evrope v Ameriko.

Amerika

Letala sem se vedno bal. Poleg tega pa še strah pred Ameriko. Jezika ne znam, navad ne poznam, vse novo, vse tuje in tu bom moral začeti novo življenje. Vse me je tiščalo, bolan sem bil. Deklica, ki je skrbela za nas potnike, je to videla in kar naprej nekaj pripovedovala, jaz pa nisem nič razumel. Večkrat je rekla: »black coffee« in ker je to tolikokrat ponovila, sem bil prepričan, da mora to biti nekaj posebnega, morda kakšno zdravilo. Pa sem rekel: »black coffee«. Tako lepo se je zasmejala in mi prinesla črno kavo. To je bila moja prva lekciija v angleščini.

Spal nisem nič. Kako naj bi. Moja glava je bila kot balon. Polna misli, nazaj, naprej, kako bo. Bo že Bog pomagal, sem si mislil. Dolej me je že večkrat za lase potegnil iz raznih težav, gotovo me tudi v bodoče ne bo pustil na cedilu.

Na Irskem, na letališču Shannon, se vsedemo na tla. Treba bo našega ptiča napojiti in malo stegniti svoje noge. Tam tudi vstopi na letalo mlad irski dečko in se vsede prav poleg mene. Tudi on je bil malo prestrašen, torej spadava skupaj. Komaj smo odleteli, je že

potegnil iz žepa molitvenik in začel prav vneto moliti, list za listom. Nekako bolj domačega sem se počutil. On pa tudi, saj je videl, da sem duhovnik. Le smejala sva se drug drugemu, to je bil najin pogovor vso pot.

New York, LaGuardia

Dogovorjeno je bilo, da me bo **pater Zakrajšek** počakal na letališču. Seveda smo morali prej čez carino in druge formalnosti. Jaz sem se kar držal irskega fantiča.

V New York smo prišli na dan sv. Patricija, 17. marca (St. Patrick's Day). Kdo je St. Patrick in kako visoko je čislán na Irskem in v Ameriki, jaz niti pojma nisem imel. Še manj sem pa vedel, kaj je »shamrock«.

No, pridemo do carine. Irski fant pred menoj odpre svoj lesen kovček in v njem je bilo cel kup detelje (shamrock). Ko so cariniki, policaji in drugi uradniki to zagledali, so naravnost ponoreli. Vsi so divjali k fantu in vsak je hotel imeti kakšen perešček detelje. To je bil moj prvi vtis Amerikancev: vsi morajo biti nori. Doma smo z deteljo krmili krave in vole, tu se pa kakor nori tepejo za en perešček te detelje. Pozneje so me seveda podučili, kako dragocena je ta »detelja« za Amerikance.

Pater Ambrožič me je čakal. Spoznala sva se, ker sva oba imela duhovniški kolar. Peljal me je v župnišče in za večerjo sem pojedel malo lečne juhe in skodelico kave. Se nisem kaj dobro počutil. V želodcu je bilo vse narobe.

Drugi dan pa spet na letalo v Chicago. Tam me je čakal stric **Jože Hribar**, brat moje mame. Dober je bil do mene. Vse mi je nakupil, kar sem potreboval, saj s seboj nisem skoraj nič prinesel. Čez dva dni sva se z avtom peljala v Cleveland, da tam obiščem svoje sorodnike, sestrično **Tončko Stradjot** in njene otroke **Dolfija**, **Terezo** in **Janeza**, pa še **Ižančeve**, **Lojzeta** in **Mary**. Pri njih so pripravili veliko »welcome party«. Tudi **dr. Krek** je bil tam.

Drugi dan sva z gospodom **Cimpermanom** obiskala slovenske župnike v Clevelandu, **Omana**, **Hribarja** in **Ponikvarja**. Pri teh obiskih mi je postalo popolnoma jasno, da slovenskih duhovnikov, beguncev, v Clevelandu ne potrebujejo. Moja želja je seveda bila ostati kje med Slovenci, kar je škof v Wichiti vedel in temu ni nasprotoval.

Pa ni uspelo. Ko sem svoje obiske v Clevelandu končal, sva se s stricem odpeljala nazaj v Joliet in od tam me je stric peljal z avtom v Wichito, Kansas.

Stric gre notri in pove, da je pripeljal duhovnika Lavriha iz Jugoslavije. Dva prideta ven s stricem na cesto. Eden oblečen kot duhovnik, drugi pa samo v spodnji srajci. Mislil sem, da je prvi škof, drugi pa kakšen delavec na škofiji. Rokujemo se. In drugi, v spodnji srajci, je imel velik prstan na roki. Za božjo voljo, tole, škof? Pa je

(dalje na str. 10)

IZREDNA MOŽNOST!**RAZPIS ŠTIPENDIJ****Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije**

razpisuje štipendije za Slovence po svetu in njihove potomce za študijsko leto 1991/92.

Razpisane štipendije so za naslednje vrste študije:

1) **3-12 mesečno izpopolnjevanje** v slovenskem jeziku; etnologiji; kulturni, socialni in politični geografiji Slovenije, muzikologiji; umetnostni zgodovini in zgodovini.

Pogoj je višja ali visokošolska izobrazba.

Tovrstno izpopolnjevanje še posebej priporočamo učiteljem slovenskega jezika v izseljenkih okoljih.

2) **obiskovanje celoletnega intenzivnega tečaja slovenskega jezika za tujce.**

3) **redni študij na Univerzi v Ljubljani.**

Na kandidatovo željo mu lahko zagotovimo bivanje v študentskem domu.

Štipendije so namenjene študentom slovenskega porekla, ki so pripravljene po povratku v državo, kjer živijo, aktivno sodelovati pri ohranjanju slovenskega jezika in širše kulturne dediščine. Sodelovali naj bi tudi pri vzpostavljanju vsestranskih stikov s Slovenijo, predvsem v krajih z večjim številom slovenskih izseljencev in njihovih potomcev.

Prijava mora vsebovati:

- lastnoročno napisano prošnjo z navedbo rojstnih podatkov točen naslov bivališča, opis poteka šolanja in smer študija,
- rojstni list (kopijo),
- fotokopijo diplome in razredna spričevala srednje šole z navedbo vseh predmetov (za redni študij),
- priporočilo slovenskega društva, v katerega je včlanjen kandidat, ali njegovi starši, in ostala ev. priporočila.

Prošnjo in navedene dokumente pošljite do 15. junija 1991 na naslov: Republiški sekretariat za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Ljubljana, Župančičeva 6, telefon: 214-820, št. faxes: 061/214/820.

Dodatno opozarjamo, da je na osnovi programa, ki ga predloži kandidat za pridobivanje določene strokovne usposobitve (specializacija in podiplomski študij), možno dobiti štipendijo preko Republiškega sekretariata za raziskovalno dejavnost in tehnologijo.

V imenu Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije:

dr. Peter Vencelj (i.r.)

Republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo

dr. Janez Dular

Član Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije za Slovence po svetu

Podpirajmo po svojih najboljših močeh slovenske ustanove, saj brez njih slovenske skupnosti več ne bo

V BLAG SPOMIN**Obletnica smrti naših staršev****ROSE VATOVEC**(roj. Rozanc)
17. februar 1970**JOHN VATOVEC**

5. marec 1986

*Predraga mama in oče,
V spominih ljubečih in hvaležnih
pri nas ostaneta zdaj in za večno.*

Vaša otroka: sin **JOHN** z družino
hči **ROSE**

Seven Hills, Ohio.

**Grdina—Cosic—Faulhaber
pogrebni zavod**

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

28890 Chardon Road 944-8400

— V družinski lasti že 88 let —

MIMOGREDE IZ MILWAUKEEJA

MILWAUKEE, Wis. - Vreme v januarju pri nas v Milwaukeeju in bližini je bilo lepo in znošno, posebno za starejše ljudi. Mladina in zimski športniki pa so se lahko naužili zimske lepote in smučanja malo bolj visoko na severu države.

Mesec februar (svečan) je najkrajši mesec v letu. Po vremenskih modrijanih mora v tem mesecu na tleh ležati veliko snega in hud mraz, če hočemo imeti dobro letino. Letošnja svečnica je pa bila sončno lepa, kar pomeni, da bomo imeli sneženo in mrzlo Veliko noč. Ker je Velika noč letos že v nedeljo, 31. marca, bo ta pregovor najbrž držal.

Februar je mesec, ko se spomlad spoprime z zimo. V sončnih legah poženo ponekod že trobentice in zvončki, v gozdovih na raznih drevesih se že opazi, kako se napenjajo popki in na leske se že obešajo mačice.

V Ameriki je 14. februarja Valentinov dan, dan zaljubljenec, kateri si med seboj poklanjajo posebna Valentinova srca. Ta mesec je tudi god vseh norcev in to na pustni tork, 12. februarja. Pregovor pravi: Pust za pečjo, Velika noč za steno ali pa na soncu.

Znan svetnik je sv. Matija, katerega god praznujemo 24. februarja. Rekló pravi: Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi. — Po Matiji lisjak in lisica ne gresta več čez led domov, ker ne zaupata ledeni skorji. — Kadar Matija zmrzuje, še

štirideset dni mraza prerokuje.

Do koledarske pomladi je seveda še skoraj cel mesec, toda preobrat v naravi se že vidno opaža, daljši dnevi, ponovna rast sonca, več svetlobe in toplote. Naj bo nam vsem, posebno pa godovnikom, toplo pri srcu v upanju na toplejše in mirnejše življenje.

V spomin umrlemu rojaku Martinu Majheniču

V preteklem mesecu je Bog poklical k sebi mladega, vedno nasmejanega, 42-letnega rojaka in pevca Martina Majheniča. Nenadoma umrl Martin je bil pred leti umrlega očeta, organista fare sv. Janeza Evangelista Ernesta Majheniča, in pokojne matere Herte. Zdaj na Holy Cross pokopališču ležijo skupno v spanju brez sanj, čakajoč na vstajenje in božje plačilo.

Pokojni Martin je bil član in pevec cerkvenega pevskega zbora sv. Janeza Evangelista in član pevskega zbora Uspeh. V pogrebem zavodu Bevssek-Verbic smo se poslovili od njega, zbrani pevci so mu v čast in slovo zapeli par žalostink. Naj pokojni Martin počiva v miru v svobodni ameriški zemlji, mi pa ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu. Žalujočim ostalim naše globoko sožalje.

Slavili smo 40. obletnico S.K.D. Triglav

V soboto, 9. februarja, zvečer smo v veliki, razprodani in lepo okrašeni dvorani sv. Janeza Evangelista praznovali

40-letnico društvenega obstoja in kulturno-družabnega delovanja med Slovenci v Milwaukeeju.

Razumljivo je, da je še pred večerjo stopil pred oder lepo pozdravljen duhovni vodja društva Triglav, rev. dr. Jože Gole, ki je z molitvijo in lepim pozdravom voščil vsem navzočim dober tek in prijeten večer.

Po večerji se je pričel društveni spored, katerega so vodili John Bambič ml., njegova žena Isabele Kralj, in društvena tajnica Helenca Frohna. Obe slednji sta bili v lepi narodni noši in obe sta v slovenskem in angleškem jeziku napovedovali z Johnom vred posamezne točke sporeda. Še pred začetkom sporeda je predsednik SKD Triglav Edward Yakos prijateljsko pozdravil vse navzoče. Takoj nato so postavni Fantje na vasi iz Clevelanda zapeli ameriško himno in slovensko Naprej zastave slave.

V imenu slovenske skupnosti v Milwaukeeju je predsednica USPEHA Fani Smole prinesla tople pozdrave in čestitke k 40-letnici Triglava z vročo željo, da bi društvo uspešno delovalo še dolgo vrsto let v korist slovenske skupnosti v našem mestu. Sledil je pozdrav čikaških Slovencev, ki so po rojaku, pevcu V. Rieglerju izrekli čestitke.

Slovenski pozdrav in čestitke clevelandskih Slovencev je prinesel predsednik Slovenske pristave dr. Mate Roesmann, ki je v lepem govoru čestital Triglavu in zaželel še veliko uspeha v ponos vseh nas. Tega večera in slavja se je s svojimi prijatelji udeležil tudi glavni predsednik SNPJ Joseph Evaniš.

Nato je spregovoril član in dopisnik A.D. Alojz Galič, ki je v zgoščenih besedah opisal štiridesetletno delo in uspeh društva. Naj omenim samo, da je imelo društvo Triglav — in ima še danes — največjo moralno oporo v cerkvi fare sv. Janeza Evangelista, posebno od leta 1953, ko je bil imenovan za župnika p. Klavdij Okorn, ki je takoj z veseljem prejel mesto društvenega duhovnega svetovalca, katerega je z velikim uspehom vršil vse do njegove smrti leta 1979.

Nato je prevzel to mesto rev. dr. Jože Gole, ki ga ima še danes. V l. 1953 je bil dozidan nov farni Dom z dvema dvoranama z odrom. V teh novih prostorih so se vršile vse do l. 1966, ko se je morala fara sv. Janeza Evangelista preseliti iz devete ceste na 84. cesto in Cold Spring Road, vse kulturno-družabne prireditve Triglava.

Tu so poučevali našo šolsko mladino učiteljci Lojzka Verbič in Marija Grumova ter član Dimitri Kralj. Na tem odru so se vršile materinske proslave in narodni plesi, katere je učila in vodila članica Dari Strmšekova, na odru so se vršile vsakoletne spominske svečanosti za padlimi protikomunističnimi borci, vršila so se številna predavanja naših veljakov in vsakoletno miklavže-

(dalje na str. 12)

TAKO JE BILO

(nadaljevanje s str. 9)

rekel: »Carroll«. Seveda, to je škof. Vzel je moj kovček, pa smo šli v škofijo, kjer so mi odkazali sobo, stric pa je šel drugi dan nazaj v Joliet.

Je že bilo sklenjeno, da bom šel v St. Mark's, faro v bližini Wichite. Fara je bila popolnoma nemška, tako se bom lahko vsaj pogovarjal z ljudmi. Župnik je Nemeč: Hackenbroich in tudi kuharica Martha. Prav lepo sta skrbela zame, posebno Martha. Župnik pa je bil precej ljubosumen, ni imel rad, da bi kdo mladega kaplana bolj rad imel, kot njega. Tudi mi je povedal, da ni prav, da bi se preveč družil s farani, posebno ne s sestrami, ki so učile v katoliški šoli. Vse te nasvete sem lepo sprejel, mora pač tako biti v Ameriki.

Nimam namena popisovati mojega življenja v St. Mark'su ali drugih farah, koder sem župnikoval, rad pa bi omenil samo mojo prvo pridigo v St. Marksu. Napisal sem pridigo za praznik Marijinega Vnebovzetja, 15. avgusta. Torej točno šest mesecev po mojem prihodu v Ameriko.

Vedel sem, da moja angleščina ni bogve kaj, zato sem dal pridigo sestri, učiteljici, da jo malo popravi. Toda po nalogu župnika, ni bilo primerno za mladega kaplana govoriti s sestrami. Težavo sem takole rešil: Vsak dan sem hodil zvonit Angelovo Češčenje opoldne in ob šestih zvečer. Vzel sem pridigo s seboj opoldne in jo s knoflico pripel na vrh za zvonjenje. Popoldne je sestra prišla (tako je bilo tajno dogovorjeno), vzela je pridigo, jo popravila in jo zopet pripela nazaj na vrh. Ob večernem zvonjenju sem pridigo zopet dobil.

Druga težava je bila: kako se pridigo naučiti. Čital sem že, toda angleška beseda kar ni hotela priti iz ust. Treba se je bilo učiti pridigo naglas. Toda kje? Naglas govoriti v župnišču je bilo nemogoče; da bi glasno govoril kje okoli hiše zopet ni šlo.

Tole sem pogruntal: Na pokopališču so bile zgrajene tri kapele, ki smo jih rabili pri procesiji Sv. Rešnjega Telesa. V njih smo peli evangelije. Pa sem s silo zlomil ključavnico v eni kapeli, vrata za seboj zaprl in se naglas učil moje pridige, kar 14 dni, vsak dan kakšno uro.

Ljudje so imeli navado pri-

hajati na pokopališče, prinesli so rože, kakšno svečko in so malo pomolili za rajne. Toda vedno so slišali, da nekdo, nekje govori o Mariji. Novica je šla kot strela preko fare. Sklep faranov je bil: mrtvi v grobovih se pogovarjajo o Mariji. Fara je bila takó preplašena, da se nihče več ni upal stopiti na pokopališče. Seveda o tem, kaj se godi zunaj, jaz nisem popolnoma nič vedel.

Prišel je 15. avgust. Pridigo sem znal na pamet. Pripravim se za mašo in po evangeliju pričnem s pridigo. Komaj sem spregovoril nekaj stavkov, se vsi ljudje v cerkvi začnejo smejati, nekateri celo na glas.

Za božjo voljo, kaj sem pa naredil, kaj sem kaj narobe povedal? Zakaj ni sestra popravila? Toda trmast kot sem, sem kar naprej pridigal, do zadnjega: amen. Ob koncu pridige sem bil tako prepoten, da ni bila samo srajca in alba mokra, ampak tudi plašč.

Po maši grem pri zakristiji vem, ves pripravljen, da me bo župnik pošteno ozmerjal, ker sem ga moral kar v redu položiti s pridigo. Toda pred vrati zakristije je bila zbrana vsa fara in prinesli so mi vse sorte dobrot, sladkorčke, čokolado, cigare, cigarete, kar so pač mogli kupiti v trgovini pred cerkvijo. Šele sedaj so mi povedali, kolikokrat so že slišali to pridigo na pokopališču v prepričanju, da mrtvi v grobovih govore. Smejali so se torej sami sebi, ne pa meni, jaz sem kar dobro povedal, so rekli. Tako sem torej začel svojo pridigarsko kariero v Ameriki.

Če bi hotel napisati, kaj vse se je zgodilo v 41 letih v Ameriki, bi bilo za debelo knjigo. Reči moram le eno: Amerika je bila zame čudovito dobra in prav tako tudi Cerkev in vsi moji farani po raznih farah, kjer sem bil. Čeprav je bila moja želja, da bi delal med Slovenci, sem spoznal, da so tudi Amerikanci zelo dobri ljudje in bi vse zate naredili, če vidijo, da si jim tudi ti skušaj služiti in jim stati ob strani v njihovem življenju in njihovih težavah.

Čeprav je bila šola v domovini težka, me je revolucija tole naučila: ne ruši, ampak gradi, ne ubijaj, ampak dajaj življenje, ne sovraži, ampak ljubi in v vsem zaupaj v Boga in Marijo.

(dalje na str. 12)

V BLAG SPOMIN

39. OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA IN NEPOZABNEGA OČETA IN STAREGA OČETA

JAMES DEBEVEC

ki je v Gospodu zaspal 6. marca 1952.

Minulo je že 39 let, odkar si se ločil od nas, kako otožno je življenje, ker Te več med nami ni.

Čas beži, a rane nam ne celi, spomini dnevno nam hite — k Tebi — dragemu očetu, te nove nam odpirajo solze.

Le počivaj v božjem miru, kjer ni gorja, kjer ni solza, in trudapolna pot na svetu na nas pripelje k Tebi vrh zvezdál!

Žalujoči ostali:

SINOVI in HČERI,
SNAHE, ZETJE, VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 28. februarja 1991.

ZAK-ZAKRAJSEK

Funeral Home

6016 St. Clair Ave.

Phone 361-3112 or 361-3113

• No Branches nor Affiliations •

Zachary
A. Zak,
licensed
funeral
director

Kanadska Domovina

PETER KLOPČIČ

— II. del —

KANADSKI SLOVENCİ ob dogajanjih v domovini

Beg iz komunističnih zaporov

V soboto, 21. julija 1945, so mene določili za zdravniški pregled skupaj s petimi zaporniki. Imeli smo enega stražarja. Dopoldne smo odšli iz belgijske proti poljanski vojašnici. Vso pot tja peš nas je stražar držal skupaj in strogo nadziral. Ambulanta je bila v drugem nadstropju vojašnice. Takoj sem videl, da na oknih ni železnih mrež. Po opazovanju zgradbe od zunaj in znotraj sem sklenil, da pobegnem preko stranišča.

Stražarja sem prosil, če grem lahko na stranišče. Ko sem dobil dovoljenje, sem šel tja. Stranišče je imelo okno na mali vrtiček, ki je ločil stavbo od ceste. Stavba ni bila ravna, ampak je imela kote. V kotu je bila in je verjetno še odtočna cev za deževnico. Iz okna sem zlahka dosegel cev in se po njej spustil na tla. Vrtiček je imel nizko ograjo, to sem prestopil in sem bil na svobodi. Stavba še stoji in se način mojega pobega lahko preveri. Ko sem bil enkrat na pločniku, sem čisto mirno odšel do prve stranske ulice. Šele tam sem začel hiteti, da se čim preje oddaljim od poljanske vojašnice.

Med mojim pobegom, od momenta, ko sem se povzpел od stranišnega okna do cevi in po cevi do tal ter prek ograje, je poteklo manj kot 10 sekund. Vsa operacija je morala biti zelo hitra, da me ne bi kdo opazil. Hvala Bogu, tako se je zgodilo.

Morda se bo kakemu bralcu zdela moja zgodba malo verjetna. Toda bralec se mora zavedati, da se je šlo za moje življenje. V takih okoliščinah človek misli veliko hitreje in bolj bistro. Človek se čuti kot ranjena in preganjana žival in je sposoben dejanj, ki jih v normalnih okoliščinah niti ne bi poskusil, še manj pa uspešno izpeljal.

Že prej sem načrtoval, da, ko pridem na svobodo, bom obiskal duhovnika, bivšega predstojnika naše kongregacije. On je bil dober poznavalec naših hribov in mi bo lahko nasvetoval, kako in kje bi najlažje prekoračil mejo.

Kako se je začudil ta duhovnik, ko me je zagledal. Vprašal me je: od kje si prišel? Povedal sem mu, da sem bil vrnjen iz Avstrije in nato ušel iz Kranja, bil ponovno ujet in sem ravnokar ušel iz poljanske vojašnice. Spraševal me je za razne farane, ki so bili domobranci. Obžalovala sva Brankota in Toneta in Jožeta: vsi so tragično končali v Kočevskem Rogu.

Zato je toliko bolj važno, da se jaz rešim, da bo vsaj nekaj prič o tej slovenski tragediji. Po dolgem razgovoru o možnostih mojega pobega, sem sklenil, da bom najprej skušal

iti preko meje pod Košuto pri Srednjem vrhu. Preko drugo dobrih ljudi sem še isto soboto dobil specialko, daljnogled, jopico in nekaj hrane. Takoj sem se podal peš proti Možjanci pod Stolom. Bilo je poletje in sobota. Tisto noč sem prespal v kozolcu blizu Mengša. Žito je bilo ravno požeto in kozolci so ga bili polni. Pri tleh sem si postlal z dvema snopoma in zlezal pod ostale. Tako me ni mogel videti nihče in jaz sem bil precej na toplem.

Po dobro prespani noči sem se podal proti Možjanci. Tudi tam sem spal pod kozolcem, polnim žitnih snopov. Kako lepi kraji so to. Čeprav sem se počutil kot preganjana divjad, sem kljub temu našel vsaj nekaj trenutkov, da sem občudoval lepote naše Slovenije.

Moja pot iz Ljubljane do Možjance ni bila preveč težavna. To je bilo koncu julija 1945, ko so že pobili veliko število domobrancev in drugih protikomunistov. Komunisti so se počutili bolj sigurne in je bilo manj zased, patrolj in pregledovanj.

Drugače je bilo od Možjance do meje. Tam je bilo veliko patrolj in zased. Če so te videli v tem obmejnem pasu, so takoj streljali. O vsem tem sem bil dobro informiran. Zanimivo, da je bilo veliko dobrih ljudi, ki so veliko riskirali, da so ti pomagali. Niti ni bilo nujno, da so bili vsi proti komunizmu. Nekdo na Gorenjskem mi je npr. dejal: Predstavljam si, kdo ste vi, ker se skrivate in bežite, toda tako ste mlad, da bi vas bilo škoda, da vas ubijejo; dovolj je bilo že pobijanja in če bo šlo tako naprej, ne bo ostalo nobenega Slovenca.

Koncu julija 1945. je že vsa Ljubljana, Dolenjska in tudi Gorenjska vedela za pokole domobrancev. Edini, ki ni vedel, ali bolje, ki se je delal, da ni vedel, je bil znani Kocbek. Poznal sem ga pobliže, ker je bil moj profesor na 3. državni gimnaziji. Celo pri Marijini kongregaciji je enkrat predaval. Ko ga človek presoja, se mi vsiljuje misel, da je bilo v njem morda nekaj upanja, da se da ustvariti nekako toleriranje, če ne celo sožitje med krščanstvom in komunizmom. Njegov odnos do pokola domobrancev je pa popolnoma neiskren. Medtem, ko so vsi vedeli, se je on delal nevednega. Ko pa naj bi izvedel, je iz tega hotel narediti veliko in tragično doživetje, ki naj bi ga globoko prizadelo in ki naj bi bil nekaj mejnik, ne samo v njegovem osebnem življenju, ampak celo v življenju slovenskega naroda. Ves ta teater je bil lažnjiv in nevreden človeka, ki ima vsaj nekaj dostojanstva v sebi.

(dalje na str. 12)

Pod Košuto

Od Možjance sem se podal v dolino Kokre, jo križal pod Storžičem proti Košuti, ali bolje Srednjemu vrhu, ki leži vzhodno od Košute. Iz Srednjega vrha je sestop na koroško stran možen, dočim je Košutina severna stena nemogoča, razen za dobro opremljene in izvežbane planince.

Od Možjance do Srednjega vrha mi je vzelo dva dni. Hodil sem vedno paralelno s planinskimi potmi, včasih nad potmi, včasih pod potmi, kakor je bilo najbolj prikladno. Vsakih 300 do 500 m sem najprej pregledal z daljnogledom, da se izognem patroljam in zasedam.

Spal sem pod kako košato smreko. Precej daleč od zasilnega prenočišča sem nalomil smrekovih vej in si z njimi pripravil ležišče. Spal sem kar dobro, čeprav me je zeblo. V hribih je še poleti mraz, posebno ponoči. Po dveh dneh sem se približno ob 4h pop. približal grebenu Srednjega vrha. Ko sem bil oddaljen kakih sto metrov od meje, sem se skrival v gost grm in od tam opazoval mejo z daljnogledom. Skušal sem ugotoviti, kje je kaka mrtva straža, ki ponavadi strelja brez kakega poziva. Na sami meji je bila nekaka gmajna in precej odprt teren. Videl sem več patrolj in to ne v kakem časovnem redu, ampak kapricasto, kot po nekem slučajnem sistemu. S tem naj bi zmedli osebe, ki so hotele prekoračiti mejo.

Po presoji sem sklenil, da se previdno premaknem kakih 200-300 m vzhodno, kjer je bil gozd bolj gost. Počasi, skoro po indijansko, sem se priplazil tja. Meji sem se približal v visoki praproti do 70 m. Tedaj zavoni v karavli, ki je bila zakamuflirana tik pred menoj. Stražarji so začeli vpiti: »Ajde, da uhvatimo ovog belog psa«.

V takih kritičnih trenutkih misli človek zelo hitro. Rekel sem si, če začnem teči, bodo streljali za menoj in na tako kratko razdaljo me bodo tudi zadeli. Odločil sem se, da se potuhnem v visokem praprotu. 3-članska patrolja je tekla kakih 20 m mimo mene. Ko je poteklo nekaj minut, sem se previdno umaknil stran od meje.

Naslednji dan sem se približal samotni kmetiji v Medvodju pod Košuto. Prosil sem domačine, če mi dajo malo kruha. Kmetica mi je dala kruh in razlagala, koliko ljudi so že pobile patrolje tam naokoli. Kar naenkrat prileti njihov deset let stari sin in pove, da se bliža partizanska patrolja in še pse imajo. Gospodar mi nato pravi, tu za hišo je mali potok,

TORONTO, Ont. - Odkar se je v domovini začelo govoriti o slovenski pomladi, smo se tudi kanadski Slovenci začeli bolj zanimati za gospodarsko in politično stanje v domovini. Dejavnost izseljencev, ki je bila poprej omejena povečini na kulturne in družabne prireditve, se je zadnje leto usmerila tudi na politično in gospodarsko stran. V ta namen so Slovenci v Kanadi ustanovili dve pomembni vseslovenski organizaciji — Kanadsko slovenski kongres in Kanadsko slovensko gospodarsko zbornico.

Kanadsko slovenski kongres je bil ustanovljen 25. maja 1990 v Torontu in bo deloval v okviru Svetovnega slovenskega kongresa. Pododbora sta bila ustanovljena tudi v Hamiltonu in v Ottawi. Namen Kanadsko slovenskega kongresa je povezovati vse kanadske Slovence in njihove potomce, ne glede na njihovo versko in ideološko prepričanje. Po svojih močeh si bo prizadeval obveščati kanadske Slovence in kanadsko javnost nasploh o dogajanjih v domovini, skrbel pa bo tudi za kulturne in druge stike z domovino in z drugimi državami, kjer živijo naši ljudje.

Kanadsko slovenski kongres bo 9. marca letos organiziral celodnevni študijski dan, na katerem bosta sodelovali poleg tukajšnjih strokovnjakov, ki se ukvarjajo s problemi slovenstva, tudi dve znani osebnosti iz slovenskega javnega življenja — Spomenka Hribar in Alenka Puhar, ki nas bosta seznanili z idejami Svetovnega slovenskega kongresa in s trenutno politično situacijo v domovini.

Kanadsko slovenska gospodarska zbornica je bila ustanovljena konec decembra lani in ima namen združevati tiste rojake, ki se na kakršen koli način ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo, kakor tudi ljudi s poklicno usmeritvijo v kanadskem poslovnem življenju. Člani gospodarske zbornice si bodo preko te svoje organizacije izmenjavali poslovne izkušnje, obenem pa bo zbornica služila kot informativni center o gospodarskem dogajanju naših ljudi v domovini, v Kanadi in širom po svetu. Kot pravi predsednik **Jože Slobodnik**, se je Zbornica že lotila svojega dela. V poteku je akci-

ja za pridobivanje novih članov (do sedaj jih je že okoli 35), kakor tudi akcija za ureditev kataloga slovenskih podjetij in posameznih posiovnježev in poklicnih strokovnjakov.

Kot osnovni korak k navezovanju gospodarskih stikov med kanadskimi Slovenci in domovino, je Gospodarska zbornica povabila v Kanado Tomaža Kunstlja, svetovalca predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta.

Med tridnevnim obiskom v Torontu se je g. Kunstelj sestel s predstavniki Zbornice, s predstavniki Kanadsko slovenskega kongresa ter s številnimi poslovnimi, ki so zainteresirani za gospodarsko sodelovanje z domovino. Glavni namen njegovega obiska pa je bil seznaniti slovenske rojake v Kanadi z gospodarskim in političnim stanjem v domovini. Na predavanju, ki ga je imel v slovenski cerkveni dvorani v Torontu 8. februarja, se je zbralo več kot štiristo ljudi, kar dokazuje, da je zanimanje za dogajanja v domovini med našimi ljudmi zelo veliko.

V svojem predavanju se je g. Kunstelj v glavnem osredotočil na tri glavne slovenske projekte, ki najbolj zadevajo Slovence po svetu.

Najprej je spregovoril o ustanovitvi nove mešane banke v Ljubljani, v katero bosta investirali italijanska banka iz Gorice in Zvezna banka iz Celovca, kar naj bi omogočalo večje gospodarsko sodelovanje Slovenije z Avstrijo in Italijo, obenem pa bo omogočalo boljše poslovanje tistim slovenskim podjetjem, ki poslovno že sodelujejo s podjetji teh dveh držav. Ustanovitev te nove banke bo zagotavljala varčevalcem večjo varnost, ker ta mešana banka ne bo vezana na delovanje jugoslovanske federalne banke.

V nadaljevanju svojega predavanja je Tomaž Kunstelj opozoril na potrebo objektivnega poročanja in povedal, da je bilo v ta namen ustanovljeno podjetje Slovenec, ki bo izdajalo časopis Slovenec. Ta časopis naj bi deloval v korist vseh strank in bo obenem zastopal interese Slovencev v domovini, v zamejstvu in v tujini.

Med izseljenci je tudi veliko zanimanje okoli vprašanja denacionalizacije, zato je g.

(dalje na str. 12)

Hranilnica in Posojilnica »Slovenija«

618 Manning Ave., Toronto • 531-8475	739 Brown's Line, New Toronto • 255-1742	125 Centennial Pkwy N. Hamilton • 578-7511
torek-sreda 10am-3pm	torek-sreda 10am-3pm	petek 4pm-8pm
četrtrek-petek 10am-8pm	četrtrek-petek 12am-8pm	sobota 10am-1pm
sobota 10am-1pm	sobota 10am-1pm	

Vam nudi sledeče ugodnosti: dnevno obrestovanje vlog (Plan 24) • pogojne vloge (Term Deposit) • hranilne vloge z življenjskim zavarovanjem (shares/savings) • čekovni račun (P.C.A.) • odprta osebna in hipotečna (mortgage) posojila • R.R.S.P. • "line of credit" • "travellers cheques" • "money orders" • "utilities".

SLOVENIA PARISHES (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

